

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

∇

1908. év, szept. hó 15.

XVIII. FÜZET.

XLVII-ik évfolyam.

∇

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évidíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek téra stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utcza 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékoztatója.

Az „Erdészeti Lapok” közlemények körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágának művelésére és ismeretére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvezessük az érdekeset közérdeklő s azaz mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott, ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K, ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes felvekre s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban, kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvétetni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokból* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K 60 fill, 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többé kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok csak egy példányt szerezhetnek meg kedvezményes áron, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az **Országos Erdészeti Egyesületnél** (Bpest, V. Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesületi közlönye. Szerkeszti **Bánd Károly.** Előfizetési ára 1 évre 10 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA. A tagok részére az egyesületi tagoknak 5 K, másoknak 3 K. Árát tegye észérűbb 45 fill. póstaköltséggel együtt előre beküldeni, mert az utánvetet aránytalanul drágítja a postaköltséget.

AZ ERDŐÖR VAGY AZ ERDÉSZET ALÁPVONATAI KÉRDÉSEKBESEN ES FELELETEKBESEN. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlván küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsészai Belházy Emil. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NOVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet Általános növénytan. Teljében elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 18 K.

VADTÖLVÉNY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K, másoknak 6 K. Kapható a szerzőnek is Selmeczbányán.

ERDEI FACSEMÉTEK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K; 4 K 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLVII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

18. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítotnak, 6 kor. kedvezményes árt járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-uteza 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

(Telefon: 37—22.)

Az állami erdőtiszték gyűlése.

Legutóbbi számunk megjelenése óta az állami erdőtisztéknek a létszámrendezésre vonatkozó mozgalmáról az események gyors egymásután következtek be. Számos kincstári erdőhatóság tisztikara augusztus hó utolsó napjaiban foglalt állást a megtartandó gyűlésre nézve s azt kivétel nélkül szükségesnek tartotta. Az ügy sürgősségére való tekintettel a központban szolgáló kartársak is megnyilatkoztak és az előzetes értekezlet időpontját e hó 8-ikára, a gyűlés idejét pedig 12-ikére tűzték ki.

Az egész mozgalom azonban sikerének legfőbb biztosítékát akkor nyerte, amikor *Rónay Antal* miniszteri tanácsosban hivatott vezér állott elére, aki engedve a több oldalról megnyilatkozó bizalomteljes kérésnek, a maga részéről is a budapesti kartársak említett felszólításában megjelölt időpontra hívta össze az előértekezletet, illetőleg a nagygyűlést.

Igaz örömmel állapíthatjuk meg ma már, hogy hívó szövegének sikerült az állami erdőtiszteket, a közös cél érdekében való küzdelemre egyesíteni és jogos érdekeik mellett való oly impozáns és határozott megnyilatkozásra bírni, amely e nemében az első volt a magyar erdészet történetében és azon jóakaró támogatás mellett, amelyre a magyar állami erdőtisztikar Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur részéről számíthat, remélhetőleg a kívánt sikerhez is vezet, amelylyel az erdőtisztikar végre oly sok küzdelem után egy sorba kerülne a főiskolai képzettségű állami tisztviselők zömével.

Ámde akár siker koronázza a mostani mozgalmat, akár tovább kellend az állami erdőtisztikarnak a küzdelmet folytatnia, egyaránt őszinte és átértzett hálával tartoznak az erdőtisztek, de maga a magyar erdészet is *Rónay Antal* miniszteri tanácsosnak, aki félretéve egy időre a reája bizott hivatal gondját, meghozta tisztársainak azt a nem kicsinylendő áldozatot, hogy élére állott e mozgalomnak, elvállalva az annak előkészítésével és vezetésével járó nem csekély fáradságokat. Az a lelkes ünneplés, amelyben a nagygyűlés alkalmából részesült, legjobb bizonyítéka, hogy kartársai, akiknek ügyét oly meleg kollegialitással tette magáévá, önfeláldozó működését teljes mértékben méltányolták és azért őszinte hálával adóztak.

*

Nincs módunkban most, közvetlenül lapunk zárta előtt teljes képet adni a történetekről s nevezetesen a nagygyűlésen történt felszólalásokat szószerint visszaadni. Ezt fenntartjuk magunknak a jövő számra s ezuttal megelégszünk az alábbi rövid ismertetéssel.

Folyó hó 8-án a különféle állami erdészeti hivataloknak mintegy 50 képviselője jelent meg az Országos Erdészeti Egye-

sület helyiségeiben. *Rónay* min. tanácsos az értekezletet megnyitva, körvonalozza annak teendőit és ismerteti a létszámrendezés kérdésének akkori állását. Ugy látja, hogy a teljes mérvű létszámrendezést mindenki óhajtja, lehetőleg a fa- és földjárandóság megtartása mellett, amelyeket csak végső esetben kell feláldozni.

Többek kívánságára felszólalt az elnök után *Bund Károly* egyesületi titkár is, akit az elnök az értekezleten való résztvételre felkért volt; rövid felszólalásában arra szorítkozott, hogy hangsúlyozza, mennyire kívánja az erdészeti szak általános érdeke a teljes mérvű létszámrendezést. Mérlegelve a létszámrendezés körüli küzdelem eshetőségeit, a teljes siker közvetlen jelentőségének illusztrálására felemlíti, hogy míg a pénzügyminiszter ajánlatának megfelelő részleges arányosítás mellett, amely felette sérelmes módon a XI. f. o.-t is fenntartja, a létszámrendezésből kifolyólag 749 tisztviselő közül csak 154 jutna magasabb fizetési osztályba, addig a teljes létszámrendezés esetén ez a szám 453-ra emelkednék. *) Indokolja végül, hogy az Országos Erdészeti Egyesület miért nem hívott össze rendkívüli közgyűlést erre az alkalomra, az Erdészeti Lapokban már felemlített okokon kívül főként arra is hivatkozva, hogy az egyesületi közgyűlés nem lett volna illetékes annak eldöntésére, vajjon a mellékjárandóságok végső esetben feláldoztassanak-e vagy sem, már pedig most erre is szükség van.

Marosi Ferencz m. kir. főerdőtanácsos hangsúlyozza a fa- és földjárandóságnak jelentőségét, de ha ezzel szembeállítja a létszámrendezésnek a szak tekintélye és a nyugellátás szempontjából való nagy előnyeit, úgy kész a mellékjárandóságok elvonásába, ha másként nem lehetne, belenyugodni.

*) A fizetési osztályok eloszlására nézve álljanak itt a következő tájékoztató adatok:

	Jelenleg van	Pénzügymin. ajánl. szerint	Teljes létszámrendezés esetén
V. f. o. --- --- ---	2	4	7
VI. f. o. --- --- ---	20	26	67
VII. f. o. --- --- ---	67	113	150
VIII. f. o. --- --- ---	187	202	188
IX. f. o. --- --- ---	250	202	187
X. f. o. --- --- ---	171	150	150
XI. f. o. --- --- ---	52	52	—
Összesen ---	749	749	749

Kozma István m. kir. erdőmester azt kívánná, hogy mindenki, aki jelenleg mellékjárandósággal bir, azt nyugdíjba menetelég megtartsa.

Kaán Károly m. kir. erdőmester ezt oly kívánságnak tartja, amely teljesítésre alig számíthat és a teljes létszámrendezést veszélyezteti.

Sághy Kálmán m. kir. főerdőtanácsos Marosi Ferencz szavai értelmében szólal fel.

Leviczky Albert m. kir. főerdőtanácsos és *Mariányi János* erdőmester rövid felszólalása után az elnök összegezi a felszólalásokat. Az értekezlet azután egyhangulag megállapodik abban, hogy a nagygyűlés elé oly határozati javaslatot terjeszt, melyben a teljes mérvű létszámrendezést kívánja a fa- és földjárandóság megtartása mellett, mely utóbbiak elvonásába azonban, ha ez a létszámrendezés elengedhetlen feltétele, belenyugszik.

A határozati javaslat megszövegezése és a földmivelésügyi, valamint a pénzügyi miniszternek küldöttéleg átnyújtandó kérvények elkészítése végett az értekezlet *Rónay Antal* min. tanácsos elnöklete alatt *Tomcsányi Gusztáv* m. kir. erdőigazgató, *Marosi Ferencz* m. kir. főerdőtanácsos, *Bekény Aladár* és *Bodor Gyula* m. kir. erdőtanácsosok és *Puskás Ferencz* és *Ratkovszky Károly* m. kir. erdőmesterekből álló bizottságot küldött ki, amely f. hó 9., 10. és 11-én tartott üléseiben feladatának nagy körültekintéssel megfelelt. A földmivelésügyi miniszternek átnyújtott kérvény alább egész terjedelmében közölt szövege *Marosi Ferencz* m. kir. főerdőtanácsos, a pénzügyminiszternek átnyújtandó, előbbinél rövidebb szöveg pedig *Bekény Aladár* m. kir. erdőtanácsos fogalmazványa alapján állapított meg.

Szeptember 12-én délelőtt az előkészítő értekezlet összes tagjai, kibővülve a délutáni nagygyűlésre már feljött számos kartárssal, ismét összegyűltek és a bizottság munkálatait jóváhagyták.

Ugyanezen nap délutánján az Országos Erdészeti Egyesület helyiségeiben mintegy 350 állami erdőtiszt gyűlt össze, úgy hogy az egyesületi helyiségek ezuttal ismét kicsinyeknek bizonyultak. Az államerdészet vezetőférfiai közül ott láttuk a fenn már említettekén kívül *Földi János*, *Kócsy János*, *Gyöngyössy Béla*, *Kőváry László*, *Krajcsovits Béla*, *Nagy Károly*, *Nagy Vincze*, *Szenes József*

Téglás Károly főerdőtanácsosokat, *Arató Gyula*, *Chrenóczy-Nagy Antal*, *Bokor Róbert*, *Földes János*, *Zachar István*, *Szentimrey Dániel*, *Székely Mózes*, *Bogdán Géza*, *Jausz Sándor*, *Cornides György*, *Kondor Vilmos*, *Ercsényi Béla*, *Derzsi Gábor*, *Sümegh Ignác*, *Nádas Béla*, *Pék József*, *Hammer Károly*, *Hubay Zsigmond*, *Párnai Attila*, *Molcsányi Gábor*, *Ritter Károly*, *Kárász István*, *Ormai Kálmán*, *Ócsárd Károly*, *Merényi Gyula*, *Dercsényi Kálmán*, *Kuzma Gyula* és *Tölg Vilmos* erdőtanácsosokat és erdőfelügyelőket, *Török Sándor* szakiskolai igazgatót stb.*)

Rónay Antal min. tanácsos az egybegyülteket üdvözölve, előadja a gyűlés összehívásának előzményeit és beszámol az előkészítő értekezlet eredményéről. Azután kéri a gyűlést, hogy elnököt válaszson, mert a maga eddigi szerepét befejezettek kell tekintenie.

Az egybegyült szaktársak lelkes éljenzés közben *Rónay Antalt* kéri fel az elnöki szék további megtartására, jegyzőül pedig egyhangulag *Balogh Ernő* m. kir. erdőmestert választják meg.

Rónay Antal megköszönve a beléje vetett bizalmat, felolvastatja az elfogadásra ajánlott határozati javaslatot, amely következőképpen hangzik:

Az állami erdőtisztek összessége nevében és képviselőiben mai napon összejött nagygyűlés egyhangulag kimondja, hogy az állami erdőtisztek főiskolai képzettségüknél fogva jogot tartanak ahhoz, hogy a főiskolai minősítéshez kötött tisztviselői állásoknál 1909. évtől kezdve tervezett létszámrendezésben teljes mértékben részesüljenek; a fa- és földjárandóság címén élvezett mellékjárandóságukat nem tekinthetik sem oly mérvű, sem oly természetű illetményeknek, amelyek miatt a teljes mértékű létszámrendezésnél mellőzhetők volnának.

Ennélfogva kéri, hogy a létszámrendezés reáiuik, az említett mellékjárandóságok érintetlenül hagyásával, teljes mértékben kiterjesszessék.

*) *Havas József* min. tanácsos sürgőnyileg mentette ki elmaradását, egyuttal kijelentve, hogy egész lélekkel részt vesz a mozgalomban. Üdvöző iratot intéztek és a mozgalomnak teljes sikert kívántak az erdészeti főiskola otthon levő tanárai, névszerint *Bencze Gergely*, dr. *Kövessy Ferenc*, *Jankó Sándor*, *Muzsnay Géza* és *Krippel Mór*icz.

Amennyiben azonban ezek a mellékletmények elháríthatlan akadályai volnának annak, hogy az állami erdőtiszték e létszámrendezés keretébe teljes mértékben bevonassanak: készek belenyugodni abba, hogy e mellékletmények — mint ilyenek — a szerzett jogok biztosítását célzó átmeneti intézkedések mellett tőlük elvonassanak.

Az elnöknek, továbbá *Marosi Ferencz, Puskás Ferencz és Gyöngyössy Bélának* a határozati javaslat elfogadását ajánló, sokszor zajos helyeslés által megszakított szavai után a gyűlés egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot, mire az ennek alapján a kormány illetékes tagjainak küldöttségileg átnyújtandó kérvények kerültek felolvasásra, melyek közül a Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez intézett következőkép hangzik:

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Az állami tisztviselőknek az 1893. évben történt általános fizetés rendezése alkalmával mi állami erdőtiszték ennek jótéteményeiben nem részesültünk és 14 évig kellett várjunk, míg Nagyméltóságod kegyessége folytán a mi helyzetünk is némileg megjavult.

Keserőséggel bár szívünkben, de néma megadással szenvedtük el a mellőzést és megaláztatást. És most, midőn az összes állami tisztviselők már-már elviselhetetlen helyzetének a tervezett létszámrendezés utján való újabb javításáról van szó, melyre főiskolai képzettségünknel fogva mi is jogosan számíthatunk, bennünket, állami erdőtisztéket ismét a mellőzés és megaláztatás veszedelme fenyeget csupán azért, mert nagyrészt a szolgálat érdekében szükséges, de különben is nagy értéket nem képviselő oly mellékletményeket élvezünk fa- és földilletmény czimén, természetben vagy váltságilag, amelyek sem a fizetés jellegével nem bírnak, sem a nyugdíjba be nem számíthatók.

Nem elég tehát, hogy 14 éven át nélkülöztük azokat az előnyöket, amelyeket többi állami tisztviselő társaink ezen idő alatt élveztek, most amidőn a magas kormány az egyenlő képzettségű tisztviselőknek létszámát egységes alapon kívánja rendezni, nekünk — állami erdőtisztéknek — ismét attól kell tartanunk, hogy ezen

létszámrendezés jótéteményéből mellékjárandóságaink miatt ki leszünk zárva.

Közismert dolog, hogy az állami erdőtisztek tulnyomó része távol a városoktól, félreeső elhagyott vidéken, nyomoruságos falvakban teljesíti a közjó és a magyar állameszme érdekében fontos és valóban nehéz és fáradságos munkáját.

Az ilyen helyeken a hivatalos irodák és a tisztviselői lakások céljaira szolgáló helyiségeket igen nehéz szerezni és ezért volt kénytelen a kincstár mint erdőbirtokos saját irodái és tisztviselői részére hivatalos helyiségeket és lakásokat építeni.

Ezen épületek jókarbantartásának egyik feltétele az, hogy azok a téli időszak alatt állandóan és rendszeresen fűtessenek. A tűzifajárandóság tehát elsősorban a kincstári épületeknek és irodáknak rendeletileg előírt fűtésére és jókarban tartására szolgál. Nem képez tehát olyan hasznothajtó mellékilletményt, amely itt számításba jöhetne, még pedig annál kevésbé, mert a tűzifailletményrel a tisztviselő szabadon nem is rendelkezhetik, amennyiben netalán megtakarított tűzifáját fegyelmi büntetés terhe alatt eladnia, elajándékoznia tilos.

A szolgálat érdekében lótartásra kötelezett erdőtiszteknél a földilletmény sem jöhet számba. A kezelő erdőtisztek ugyanis évi 1200 korona évi lótartási átalánnyal vannak ellátva, amelyért a szolgálat érdekében kötelesek egy kettősfogatot tartani és egyszerűs mind ebből az átalányból kötelesek a kerületükben vasuton, hajón tett utazásaik költségeit is viselni.

Eltételezve a fogat beszerzésének nagy költségeitől, melyeket minden tisztviselő a sajátjából köteles fedezni, tagadhatlan tény, hogy a már elviselhetetlen drágaság, nagy cselédbérek és a cselédeknek az élelmezés iránt támasztott igényei folytán ebből az átalányösszegekből egy kettősfogatot tartani nem lehet. Ezen elégtelen átalányösszeg kiegészítésére szolgál tehát a földilletmény, mely ha megszűnnék, a lótartási átalányt a viszonyokhoz mérten okvetlen fel kell emelni, vagy pedig a tisztviselőknek a szabályszerű felszámítás jogát kell megadni.

Az egy-két kedvezőbb éghajlati viszonyokkal bíró erdőhatóság területétől eltekintve — hol némileg jobb minőségű földek is állanak rendelkezésre — a tisztviselők illetményföldjeit nagyrészt

silány és távolfekvő hegyi és havasi kaszálók képezik, amelyeken a kasza nyomában nem vastag rendek, hanem csak gyenge fűszálak terülnek el és a széna előállítására és házhoz szállítása oly tetemes költséget igényel, hogy ezen az összegen más vidéken kész széna vásárolható.

De az erdőtisztnek még így is örülnie kell, hogy (bár ily drágán is) szénához juthat, mert máskülönben ott szénát nem szerezhetvén, nemcsak szolgálati lovat nem tarthatna, de még a háztartásában annyira nélkülözhetlen fejőstehenet sem.

Nyilvánvaló az előadottakból, hogy a fa- és földjárandóság nem képeznek olyan számbavehető mellékkilteményeket, amelyeknek továbbra való meghagyása akadályul szolgálhatna arra, hogy az állami erdőtisztok a teljes létszámrendezésbe bevonassanak. Ezeknek az értéke távolról sem közelíti meg a kincstári bányászati tisztviselők természetbeli illetményeinek és osztalékának értékét.

Ezen mellékkiltemények elbírálásánál nem hagyható figyelmen kívül azon körülmény sem, hogy az állami erdőtisztok zöme elhagyatott, félreeső vidéken lakván, a társadalmi élet minden jótéteményét nélkülözni kénytelen. Többnyire nyomoruságos nemzetiségi falvakban egyedül képezik az értelmiséget, ott mondhatni egyedüli őrői és ápolói a magyar állameszmének.

Továbbá míg más állami tisztviselők többnyire városokban lakván, gyermekeiket otthon szülői felügyelet alatt nevelhetik és taníttathatják, az erdőtisztok legnagyobb része gyermekeiket már kiskoruktól kezdve a házon kívül, tehát jóval nagyobb költséggel kénytelen neveltetni.

Azt sem mellőzhetjük hallgatással, hogy míg a többnyire városokban lakó más állami tisztviselők élelmi szükségleteiket, ruházatukat stb. minden nagyobb utánjárás nélkül könnyen beszerezhetik, a falun lakó erdőtiszt azokat a legtöbb esetben csak mások szivessége révén, vagy közvetítői díj fizetése és egyéb mellékköltségek viselése mellett képes beszerezni, ami nemcsak az illető tisztviselőnek, hanem a szolgáltatnak is hátrányára válhatna.

Végül betegség esetén — orvos a legtöbb helyen nem lakván — az orvos díjazása és a gyógyszerek beszerzése is nagyobb költséggel jár, mint a városban lakó más tisztviselőknél.

Mindezekből kitűnik, hogy mennyivel hátrányosabb és kedvezőtlenebb az állami erdőtisztek helyzete és mennyivel drágábbak és nehezebbek azok megélhetési viszonyai a többi tisztviselőkéivel szemben.

Az előadottakat komolyan és elfogulatlanul mérlegelve, az a meggyőződésünk, hogy említett mellékkilteményeink elvonása nem volna méltányos, mert ha ezeknek meghagyásával lesz is létszámunk más tisztviselőkéhez hasonlóan rendezve, még akkor is az állami erdőtisztek helyzete mögötte marad a többi főiskolai képzettségű állami tisztviselők helyzetének.

Tekintve azt, hogy az állami erdőtisztek helyzetének javítása egyenesen Nagyméltóságod nevéhez fűződik, mely kegyes jótéteményét mélyen érzett hálával emlegetjük mindig, és fogják emlegetni utódaink is, és mert lépten-nyomon tapasztaltuk az állami erdőtisztek iránt tanusított jóakarátát, most is mély tisztelettel és bizalomteljesen tekintünk fel Nagyméltóságodhoz és megingathatlan a hitünk és reményünk, hogy Nagyméltóságod most sem fogja megvonni kegyességét egyik legmagyarabb érzelmű tisztikarától.

Ugyanazért mély alázattal kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék odahatni, hogy az állami erdőtisztek létszáma mellékkilteményeik meghagyása mellett a más főiskolai képzettséggel bíró állami tisztviselők létszámával egyezően állapíttassék meg.

Abban a nem várt esetben pedig, ha a teljes létszámrendezés jótéteményében csak mellékkilteményeink elvonása árán részesülhetnénk, tisztelettel kijelentjük, hogy ezen mellékkilteményeink elvonásába is belenyugszunk, mert nem akarjuk és nem is szabad szakunkat egy újabb mellőzésnek és megaláztatásnak kitenni.

Ez a mellőzés más tisztviselőtársaink és a külvilág előtt szakunk lekicsinylése mellett oly színben tüntetné fel az állami erdőtiszteket, mintha azok nem találtatnának érdemeseknek arra, hogy a társadalomban azt a helyet elfoglalhassák, amelyet végzett tanulmányaik, fontos hivatásuk és műveltségüknél fogva elfoglalni hivatva és jogosítva is vannak.

Hogy pedig ez a mellőzés mily hátrányára volna az ügynek és a szolgálatnak és mennyire lohasztólag hatna a sok csalódáson

átesett, anyagi és társadalmi érdekeiben sértett erdészeti tisztviselők munkakedvére, azt bővebben fejtegetni nem szükséges.

De nem akarjuk kiérdemült szaktársainkat, özvegyeinket és árváinkat sem kitenni annak, hogy a nyugdíj megállapításánál a számba nem vehető mellékkiltemények révén alacsonyabb nyugdíjjal legyenek kénytelenek beérni.

Kétségen felülállónak tartjuk, hogy Nagyméltóságod bölcsesége utat és módot fog találni arra, hogy a fa- és földilletmény esetleges elvonása folytán a szolgálat érdekét fenyegető hátrányok elháríttassanak s egyuttal mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a fa- és földilletmény elvonása esetére a státuszrendezés előnyeiben egyelőre nem részesülő egyesek jogos és méltányos igényei a létszámrendezés keresztülvitelénél figyelembe vétessenek.

Mindezek tiszteletteljes előadása után ügyünket Nagyméltóságodnak mindenkor tapasztalt atyai jóindulatába ajánlva, bizunk és erős hittel reméljük, hogy ez alkalommal csalódás és mellőzés érne bennünket nem fog, mert jól tudjuk, hogy Nagyméltóságod bölcs gondoskodással megelégedett tisztikart óhajt, hiszen csak ily tisztikartól lehet odaadó buzgó működést és sikeres munkaeredményt várni.

Ezen alázatos és az összes állami erdőtiszték folyó évi szeptember 12-én Budapesten megtartott nagygyűlésén egyhangulag hozott határozatának megfelelő kérésünket megismételve, vagyunk Nagyméltóságodnak az összes állami erdőtiszték nevében alázatos szolgálói.

Budapest, 1908. évi szeptember hó 12-én.

Balogh Ernő
jegyző.

Rónay Antal
elnök.

A kérvények átnyújtására a gyűlés *Rónay Antal* vezetése alatt Marosi Ferencz, Hubay Jenő, Ritter Károly, Párnai Attila, Kárász István, Ormay Kálmán, Pirkner Ernő, Nadas Béla, Ratkovszky Károly, Karácsonyi Sándor, Puskás Ferencz, Ráduly János, Petrás Jakab, Gyöngyössy Béla, Szentimrey Dániel, Krajcsovits Béla, Bogdán Géza, Székely Mózes, Zachar István, Jausz Sándor, Török Sándor és Balogh Ernő jegyzőből álló küldöttséget kért fel, elhatározta továbbá, hogy a kérvényeket sokszorosítottatja és a szaktársaknak az országgyűlési képviselők körében való terjesztés végett megküldi.

Gyöngyössy Béla főerdőtanácsos indítványára a gyűlés felkéri az eddigi bizottságot, hogy arra a nem várt esetre, ha a jelen mozgáloin a kívánt eredményre nem vezetne, a további teendők vezetését kezébe vegye.

Miután Hubay Jenő és Márton Sándor az egybegyültek lelkes éljenzése között *Rónay* Antal elnöknek önfeláldozó tevékenységéért köszönetet mondtak, az elnök a valóban lélekiemelő összhangban lefolyt ülést a szaktársakat összetartásra buzdító és végezetül a királyt és hazát éltető szavakkal bezárta.

Legközelebbi számunkban a gyűlés részletes jegyzőkönyvét közlendjük.

*

Az állami erdőtisztek küldöttsége hétfőn, e hó 14-én délután tisztelgett *Darányi Ignác* földmivvelésügyi miniszter urnál; *Rónay* Antal beszédére a földmivvelésügyi miniszter a következő szavakkal válaszolt:

Méltóságos miniszteri tanácsos ur! Tisztelt uraim! Előre bocsátom, hogy az államkincstár jelenleg igen nehéz helyzetben van és ez e téren minden egyes tárca miniszterei helyzetét is nagyon sulyossá teszi. Előre bocsátom azt is, hogy e nagyon nehéz finánciális helyzet mellett is az erdészeti személyzet-státusz rendezésére igen nevezetes összeg van az 1909-ik évi költségvetésbe fölvéve. Megjegyzem, hogy a költségvetést a minisztertanács már véglegesen megállapította és már nyomtatás alatt is áll. Ami a természetbeni járandóságot és annak méltánylását illeti, arra nézve kijelenthetem, hogy az első státuszrendezés alkalmával azok lehető főntartása mellett foglaltam állást, de azt is be kell vallanom, hogy a mostani státuszrendezés tárgyalása folyamán ezek az illetmények voltak a főnehézség. Én tudomásul veszem Méltóságod e részben tett nyilatkozatát, folytatni fogom a tárgyalásokat a miniszterelnök ural, mint pénzügyminiszterrel; semmi kétségem az iránt, hogy a hazai erdészet iránt ő is teljes jóindulattal viseltetik és az esetben, ha megegyezésre jövünk, amit remélek, akkor a megegyezésnek már nyoma lehet az 1909. évi költségvetés megokolásában s az eredmény az 1910-iki költségvetésen végleg keresztül is vihető volna. Ez az, amit mond-

hatok ma. Én hosszú évek sora óta dolgozom együtt önökkel, sok nehéz helyzetben, sok kényes kérdésben tárgyaltunk együtt s én e hosszú idő alatt — önöket csak tisztelni, becsülni tanultam és minden tulzás nélkül mondhatom, hogy az alatt az idő alatt amíg együtt dolgoztunk, az erdészeti tisztikar pozíciója és tekintélye nem csak nem csorbult, hanem emelkedett. Legyenek meggyőződve, hogy hivatalos igyekezetüket és hazafias érzelmeiket teljesen méltányolom és mindig örömmre szolgál, ha az önök érdekeit a közérdek keretén belül előmozdítani alkalmam van.

A miniszter kijelentéseit az egybegyültek élénk éljenzéssel fogadták.

A küldöttség ezután *Mezőssy Béla* államtitkárnál is tisztelgett, akinél hasonló meleg fogadtatásban részesült.

Ezek szerint az állami erdőtisztek gyűlése, dacára annak, hogy annak gyors összehívása iránt mindaz, ami emberileg lehető volt, megtörtént, megkésett annyiban, hogy a jövő évi költségvetés lezárását megelőzni már nem sikerült. Hiábavaló ennek dacára nem volt! Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur szavaiból, amelyekben az erdőtisztek működésének méltánylása valóban szép kifejezésre jutott, azt a reményt merithetik az állami erdőtisztek, hogy a teljes létszámrendezés az 1910. évben keresztül lesz vihető. Az egy évi időközt lényeges hátránynak nem tekinthetjük, annál kevésbbé, mert ezzel szemben áll az a tény, hogy az 1909. évi részleges létszámrendezés alkalmával magasabb fizetési osztályba lévő mintegy 150 tisztviselő fa- és földjárandóságát még hosszabb ideig megtartja, a közelebb ugyanis előlépők magánérdekei tehát messze-menő mértékben kielégítést találnak.

A legközelebbi jövő teendőire nézve most, amidőn lapunk e számát sürgősen le kell zárni, csak néhány rövid megjegyzésre szorítkozhatunk. Legfontosabbnak

tartjuk a jelen helyzetben azt, hogy az országgyűlési képviselők az erdőtisztek ügyének megnyeressenek, azzal az országgyűlés bizottságaiban és plenumában foglalkozzanak. Ugy tudjuk, hogy az állami erdőtisztek gyűlésének vezetősége erre vonatkozólag felhívást is fog közreadni. Ha az országgyűlés néhány befolyásos tagját sikerülne reá venni arra, hogy az erdőtisztek ügyében befolyását latba vesse, ma még azt sem tartjuk teljesen kizártnak, bár hiu reményeket kelteni nem szeretnénk, hogy a teljes létszámrendezés a fának és földnek, vagy legalább a fának megtartásával is keresztülvihető. A mellékjárandóságok mellett kétségtelenül felsorolható érveket tehát mindenestre a képviselők meleg figyelmébe kell ajánlani, ami megfelel a nagygyűlés határozatának is; azok elvonásával, mint a legrosszabb esetben szükséges alternatívával természetesen továbbra is számolni kell.

A miniszterelnök ur az erdőtisztek küldöttségét másfelé való nagy elfoglaltságára hivatkozva nem fogadta. A kérvény ennek következtében posta útján továbbított. A miniszterelnök ur tényleges nagy elfoglaltságán kívül ezen elhatározására befolyással lehetett az a körülmény is, hogy a bányászati tisztviselőket ugyanily ügyben szintén nem fogadta.

Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezetről.

Irta: Nagy Károly m. kir. erdőmester.

Kossuth Ferencz m. kir. kereskedelemügyi miniszter ily czim alatt bocsátotta közre a régebben a helyiérdekű vasutakról elnevezett törvénytervezetet és ennek indokolását. A törvénytervezet végleges megállapítása tárgyában

pedig — amint a hírlapokból értesültem — az érdekelt közgazdasági köröket és tényezőket véleményadásra hívta fel.

Az Országos Erdészeti Egyesület még 1900. és 1901. évben az én indítványom folytán kétrendbeli felterjesztéssel járult az akkori kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz az erdei vasutak ügyében. Érdeklődéssel vizsgálhatjuk tehát, vajjon az azokban kifejezett kívánalmakat illetékes helyen a törvénytervezet készítésénél figyelembe vették és méltányolták-e?

Ámbár ezek a kívánalmak egész összességükben nem nyertek kielégítést a törvénytervezetben, mégis szerény véleményem és meggyőződésem szerint erdőgazdaságunknak az erdei vasutakhoz fűződő fontos érdekei kellő méltánylásban, jóakaratu támogatásban részesültek, úgy hogy már csak azt tartom kívánatosnak, hogy a végrehajtási utasításban is találjanak kielégítést a mi különleges kívánságaink.

Erdészeti szempontból a törvénytervezet ellen, figyelemre méltatva annak indokolásában éppen az erdei vasutakat illetőleg felhozottakat, kifogást nézetem szerint nem emelhetünk.

Amint a helyiérdekű vasutakra vonatkozó törvénytervezet tárgyában 1900. évben tett indítványom tárgyalására kiküldött bizottság jelentésében is felemlítette, azt nem is lehetett remélni, hogy az erdei vasutakra vonatkozó kérdések az én óhajtásomhoz képest mind magában az alkotandó törvényben nyerjenek szabályozást, de erre a bizottság nem is helyezett súlyt.

Azt mellékesnek tekintette a bizottság, hogy e szabályok kizárólag a törvénybe vétetnek-e fel, vagy a részletkérdések a végrehajtási rendeletben nyernek megoldást. Sőt nézete szerint az erdőszet szempontjából még előnyö-

sebb is lesz, ha a törvényben magában csak az elvi jelentőségű fontosabb határozatok fognak helyet foglalni, mert a törvények módosítása sok nehézséggel jár, míg az adminisztratív rendelkezések a változó viszonyok nyomása alatt könnyebben és gyorsabban módosíthatók és egészíthetők ki.*)

Ezt az álláspontot ez alkalommal is magunkévá tehetjük annyival is inkább, mivel a törvénytervezet 95. §-a szerint e törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi, a belügyi, a pénzügyi, a földmívelésügyi és az igazságügyi miniszterek bizatnak meg. Megvan tehát a mód és alkalom arra, hogy annak idején a törvény végrehajtására vonatkozó kormányrendelet vagy utasítás kiadása alkalmával az erdei vasutak ügyében általunk szükségeseknek talált kiegészítéseket, pótlásokat vagy módosításokat az arra illetékes tényezők hathatós közbenjárásukkal érvényre juttassák. E mellett az illető kir. erdőfelügyelőségek is hathatós befolyást nyernek az erdei vasutak ügyére a 86. §. alapján, melynek értelmében a törvényhatóságok a közuti és sajáthasználata vasutak engedélyezése és felügyelete tekintetében a jelen törvény értelmében részükre biztosított önkormányzati hatáskör keretében szabályrendeleteket alkothatnak. E szabályrendeletek érvényességéhez a belügyminiszternek a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg megadott jóváhagyása szükséges. Fontos feladatát fogja képezni tehát a kir. erdőfelügyelőségeknek, hogy ezek a szabályrendeletek az erdei vasutak különleges érdekeinek figyelembevételével készüljenek el.

*

*) L. Erdészeti Lapok 1900. XII. 1168. old.

t térek ezek után a törvénytervezet rövid ismertetésére:

A törvényjavaslat 1. §-a az alsóbbrendű vasutakat a következőképpen osztályozza:

- a) helyiérdekű vasut;
- b) gazdasági vasut;
- c) közuti vasut;
- d) sajáthasználata vasut.

A helyiérdekű vasut közforgalmu géperejű vasut, melynek főcélja valamely vidék helyi forgalmi és közgazdasági igényeinek a kielégítése.

A gazdasági vasut alárendelt jelentőségű, legegyszerűbb berendezésű közforgalmu vasut, amelynek célja a személyforgalom közvetítésén kívül első sorban az ipari és gazdasági üzemek termelésének és azok szükségleteinek a távolsági forgalommal való közvetítése.

A közuti vasut célja valamely város vagy község helyi vagy azok területén fekvő vasuti állomás közti személy és esetleg áruforgalmának lebonyolítása.

A sajátforgalmu vasut közforgalom közvetítésére sem nem jogosult, sem nem kötelezhető.

Az alsóbbrendű közforgalmu vasut jellegét az engedélyokirat állapítja meg.

Az erdészetet főképpen azok a rendelkezések érdeklik, amelyek a saját használatu vasutra vonatkoznak, mivel a különféle rendszerű erdei vasut és egyéb szállítási eszköz ebbe a csoportba van sorozva.

Kisebb mértékben van az erdészet a helyiérdekű és a gazdasági vasutnál érdekelve, de ez az érdekeltség némelyik vasutnál az építési költséghez való hozzájárulás révén nagymérvű lehet. Éppen emiatt nem mellőzhetem, hogy ne foglalkozzam röviden az erre a két vasutra vonatkozó §-okkal is.

A 2. §. szerint a közforgalmat közvetítő minden alsóbbrendű és a kisajátításra utalt saját használatu vasut tervezéséhez a kereskedelemügyi miniszter engedélye (előmunkálati engedély) szükséges.

Mint ebből látjuk, nem vétetelt egész mértékben figyelembe az Országos Erdészeti Egyesület első fölterjesztésének III. 1. pontjára.

ban*) kifejezett ama kíváncsi, mely szerint az erdei vasutak létesítéséhez előmunkálati engedély ne legyen szükséges, mert kisajátítás esetén ezt a törvénytervezet elrendeli.

Bár terhesnek tartom ezt a rendelkezést, mert ritka esetben van az erdei vasút építője abban a helyzetben, hogy kizárólag *saját birtokán*, vagyis idegen ingatlan igénybevétele nélkül létesíthesse vasutját: mégis a közérdekre való figyelemmel, esetleges visszaélések meggátlása végett e szakasz módosítását mellőzhetőnek tartom. (Utalok e helyen ama hirlapi közleményekre, amelyek a székely földön létesített erdei vasutaknál éppen a kisajátítás körül állítólag elkövetett szabálytalanságokra vonatkoznak.)

Az 5. §. szerint az előmunkálati engedély legfeljebb egy évre adható; indokolt kérelemre egy évre meghosszabbítható.

A 33. §. szerint a községek (városok), a törvényhatóságok és az állam a helyiérdekű vasutat segíyezhetik. A községek (34. §.) 1. ingatlanokkal, építési anyagokkal, 2. egyszersmindenkorra fizetendő vagy meghatározott időn át évi járulékokban szolgáltatandó pénzbeli hozzájárulásokkal, 3. a községi közterhek alól meghatározott időre való fölmentés által. A segíyezés céljaira szükséges pótdók kivetésénél a községekhez közigazgatásilag csatolt pusztá illetőleg havasok és a rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőtestek után fizetett adók azonban teljes összegükben veendőek számításba. A segíyezésre vonatkozó határozat csak a belügy-, kereskedelem- és pénzügyminiszteri jóváhagyás után válik jogerőssé.

A törvény 35—50. §-ai a helyiérdekű vasutakra vonatkozó nagyon lényeges intézkedéseket tartalmazznak, amennyiben azok létesítése, kezelése minden tekintetben megkönnyítetik, egyszerűsítetik.

A gazdasági vasutakat az 51—60. §-ok tárgyalják s ezek létesítése még a helyiérdekű vasutaknál is nagyobb mértékben meg van könnyítve. Azt hiszem, hogy számos ilyen típusu vasút épül, amely egyúttal az erdészet érdekeit is fogja szolgálni. (Ilyennek említi a törvénytervezet a Máramaros, Ugocsa és Bereg

*) L. Erdészeti Lapok 1901. évi II. füzet 135. lap.

vármegyékben az 1907. évi XLII. törvénycikk alapján engedélyezett borsavölgyi vasutat. *)

A 61—72. §-ok a közuti vasutakra vonatkoznak, amelyek az erdészet érdekeit nem érintik.

A 73. §. szerint: „A sajáthasználata vasut építésére és üzembe helyezésére rendészeti engedély szükséges, ha:

1. a vasut által közforgalmu vasuthoz vagy gőzhajóval járt viziúthoz csatlakozás létesíttetik, vagy a vasut közvetlenül az ország határszéléig vezet;

2. a vasut közutat vesz igénybe, közutnak vagyis közforgalmu vasutnak keresztezésével létesíttetik, vagy pedig hatósági rendelkezés alatt álló vízfolyásokat érint;

3. a vasut üzemében géperő alkalmaztatik; vagy 4. a vasut kisajátítási jogot vesz igénybe.

Ha az 1—3. alatt megjelölt esetek egyike sem forog fenn, saját területén vagy a tulajdonos beleegyezésével idegen területen sajáthasználata vasutat bárki rendészeti engedély nélkül is építhet és üzembe helyezhet. Ugyanez áll arra az esetre is, ha a sajáthasználata vasut építésére szükséges terület igénybevételének joga az 1879. évi XXXI. törvénycikk 178—180. §-ai értelmében szerzetett meg. A vasut megépítése és üzembehelyezése az illetékes elsőfoku rendőrhatalóságnak bejelentendő.“

A szükséges rendészeti engedélyt oly sajáthasználata vasutra, mely

a) közforgalmu vasuthoz vagy gőzhajóval járt viziúthoz csatlakozik, több törvényhatóság területét érinti, vagy közvetlenül az ország határszéléig vezet; vagy

b) sodronypálya, földalatti, magas, függő, fogaskerekű vagy más efféle vasutként épül, a kereskedelemügyi miniszter adja meg. (74. §.)

Minden más esetben a rendészeti engedélyt, nagy- és községek területén az alispán adja meg.

75. §. A rendészeti engedély kiadása előtt megvizsgálandó, hogy az üzembiztonságról stb. megfelelő módon történt-e gondoskodás, ugyszintén, hogy a vasut üzemében képesített és megbiz-

*) L. a törvénytervezet 187. lapját.

ható személyzet van-e alkalmazva? Ha a törvényes szabályoknak elég tétetett, a rendészeti engedély kiadása meg nem tagadható.

76. §. „A sajtáhasználatu vasut részére a kisajátítási jog igénybe vehető:

1. mint bányavasut részére az érvényben levő bányatörvény, valamint a kisajátításról szóló 1881. évi XLI. t.-cz. 87. §-a alapján,

2. a gyári, mezőgazdasági vagy erdészeti célokra szolgáló sajtáhasználatu vasut, sodronypálya és tartozékai részére a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. évi III. t.-cz. 8. §-ában megállapított terjedelemben.“

77. §. A sajtáhasználatu vasut az állami utakat igénybe veheti és együttesen használhatja, valamint a közutakat, városi és községi közterületeket megfelelő korlátozás mellett.

Ha valamely sajtáhasználatu vasut létesíthetése céljából egy másik sajtáhasználatu vasutnak az együttes használata válik szükségessé, ezt a tulajdonos a kereskedelemügyi miniszter felhívására eltérni tartozik. Az együttes használat feltételeit — a kártalanítás kérdésében a birói ut fenntartása mellett — a kereskedelemügyi miniszter határozza meg.

78. §. A nem géperejű sajtáhasználatu vasutnak géperőre való átalakításához, a géprendszer megváltoztatásához, valamint a rendészeti engedélylyel épült vasut kiterjesztéséhez az előbbi szakaszok szerint illetékes hatóságok engedélye szükséges.

A sajtáhasználatu vasuton a felügyeleti hatóság közegein, és a gazdasági, ipar vagy bányauzem tulajdonosán, személyzetén és munkásain kívül más személyek nem szállíthatók.

Más számára, sajtáhasználatu vasuton, szállítások a kereskedelemügyi miniszter engedélye nélkül nem teljesíthetők. Ugyanez áll a tulajdonostársakra is, ha a sajtáhasználatu vasut többeknek tulajdona.

79. §. Ha rendészeti engedélyt igénylő sajtáhasználatu vasut ily engedély kieszközlése nélkül épül, azt az engedélyezésre hivatott hatóság az épített költségére közigazgatási uton eltávolíttathatja.

Az engedélyező hatóság a sajtáhasználatu vasut építésére és üzembehelyezésére kiadott rendészeti engedélyt visszavonhatja,

ha annak föltételei ismételt figyelmeztetés daczára meg nem tartatnak.

A kereskedelemügyi miniszter az engedélyhez kötött saját-használata vasuttól visszavonhatja az engedélyt, ha a vasut megszüntetése közérdekben szükségessé válik.

Ha a tulajdonos az engedélyhez kötött saját-használata vasut üzemével felhagy, ezt a körülményt az engedélyező hatóságnak bejelenteni tartozik.

80. §. Kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, aki a rendészeti engedélyt nem igénylő saját-használata vasut építését és üzembehelyezését az elsőfoku rendőrhatalóságnak vagy a rendészeti engedélyvel épült saját-használata vasut üzemének megszüntetését az engedélyezésre hivatott hatóságnak be nem jelenti.

82. §. A közuti és a saját-használata vasut építése felett a törvényhatósági városokban a felügyelet joga a tanácsot, rendezett tanácsu városokban, ugyszintén nagy- és kisközségekben az alispánt illeti meg.

Oly közuti vagy saját-használata vasut építése felett, mely különleges műszaki berendezésekkel épült (földalatti, magas, függő, fogaskerekű, sodronypálya és más efféle) a műszaki felügyeletet a kereskedelemügyi miniszter egészben vagy részben magának tarthatja fenn.

83. §. Ha a saját-használata vasut kizárólag vagy legnagyobb-részt külön pályatest nélkül közutak vagy közterületek igénybevételével, vagy együttes használatával épült, a műszaki felügyeletet a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség gyakorolja.

Ellenben a forgalom rendessége, annak védelme és egyáltalában a helyi és közbiztonsági rendszet tekintetében szükséges vasutrendőri felügyelet és intézkedés joga a törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanácsot, rendezett tanácsu városokban, ugyszintén nagy- és kisközségekben az alispánt illeti meg.

84. §. A másodfoku felügyeleti hatóság a területileg illetékes közigazgatási bizottság, harmadfoku pedig a kereskedelemügyi miniszter.

86. §. A törvényhatóságok a közuti és a saját-használata vasutak engedélyezése és felügyelete tekintetében a jelen törvény

értelmében részükre biztosított önkormányzat keretében szabályrendeleteket alkothatnak.

E szabályrendeletek érvényességéhez a belügyminiszternek, Horvát-Szlavonországok területére nézve a bánnak — a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg megadott jóváhagyása szükséges.

89. §. Az alsóbbrendű vasutak jellege csak e törvénynek megfelelő újabb engedélyezése útján változtatható meg.

90. §. A vasutépítési munkálatok az engedélyező hatóságnak az építési tervek jóváhagyása alapján megadott külön engedélye nélkül nem kezdhetők meg.

Városok és községek beépített vagy szabályozott területén történt vasutépítkezések megkezdése előtt az elsőfoku építésrendőri hatóságtól még a helyhatósági engedély is kieszközlendő.

91. §. A közigazgatási bíróság előtt való eljárásnak van helye a kereskedelemügyi miniszternek a határozata ellen azon az alapon, hogy a miniszter mint első- vagy másodfoku hatóság a saját-használatu vasutra vonatkozó engedélyt e törvény 79. §-ának első és második bekezdése ellenére vonta vissza.

95. §. E törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi, a belügyi, a pénzügyi, a földművelésügyi és az igazságügyi miniszterek bizatnak meg; Horvát-Szlavonországok területén a végrehajtás az e tárgyban szabályozott ügyekben a bánnal egyetértőleg történik.

A törvényjavaslat rendelkezéseinek kellő megvilágítása és az esetleges kételyek eloszlatása végett az ahhoz tartozó indokolásból idézem a következőket:

A saját-használatu vasutak, melyek tehát a közforgalom közvetítésére sem nem jogosultak, sem nem kötelezhetők, vasutjogi szempontból vasutaknak nem is tekinthetők, hanem azok tisztán csak magánjogi természetű vállalkozások s mint ilyeneknek létesítésére a jogosultság a tulajdonjogból folyik. *)

„Ilyen (saját-használatu vasutakkal) vállalkozásokkal szemben épp úgy, mint a magán-vegyenység bármely más alakulásánál is történik, általánosságban egyedül csakis azokról a rendőri intéz-

*) L. a törvényjavaslat 224. old.

kedésekről lehet szó, melyek szükségesek arra, hogy e magán-érdek sérelmet ne szenvedjen.“ (225. oldal.)

„A törvényjavaslat az egyéni tulajdon szabadságának lehető megóvását célzó fenti álláspontból kiindulva általános érvényű szabályként állítja fel azt a tételt, hogy saját területén, vagy a tulajdonos beleegyezésével idegen területen saját használatu vasutat bárki rendészeti engedély nélkül is építhet és üzembe helyezhet.“ (226. old.)

„Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 178. §-a az erdei vasutak javára idegen területeken szolgálmi jogot biztosít, kimondván, hogy minden birtokos tartozik megengedni, miszerint idegen erdei termények bármily mivelési ághoz tartozó földjein, illetőleg magánutjain át szállíttassanak, ha azok az erdőből különben vagy éppen nem, vagy *csak tetemesen nagyobb költséggel lennének* elhordhatók, azon feltétel alatt, hogy a termékek szállítója a netalán okozandó károk, költségek, valamint használt magánutak és hidak előbbeni jókarba helyezésére szükséges kiadások megtérítésére nézve az illetékes elsőfoku erdőrendészeti hatóságnál megfelelő pénzbeli biztosítékot tesz le.“ (L. u. o. 227. oldal.)

„A m. kir. közigazgatási bíróság 2421/899. szám alatt hozott ítéletében kimondotta, hogy az erdőtörvény 178. §-ának rendelkezése nemcsak a tengelyen való szállítás, hanem a szárazon való szállítás bármely módjának, tehát a vasuti szállításnak igénybevétele esetén is alkalmazható.“

„Ezen eset tehát azonos beszámítás alá esvén a tulajdonjogból folyó intézkedési lehetőséggel, a törvényjavaslatban erre szintén hivatkozás történt.“ (U. o. 227. oldal.)

Elfogadható érvekkel indokolja folytatólag azt is, miért szükséges rendészeti engedély oly saját használatu vasut létesítésére, amely közforgalmu vasúthoz vagy gőzhajóval járt víziúthoz csatlakozik, vagy az ország határszéléig vezet, vagy amely közutat vesz igénybe, közutat vagy közforgalmu vasutat keresztesz, vagy pedig hatósági rendelkezés alatt álló vízfolyásokat érint, vagy géperőre van berendezve, vagy a kisajátítási jogot veszi igénybe.

„A törvényjavaslat a saját használatu vasutak között általában véve különbséget nem tesz, abból indulván ki, hogy azok mező-

gazdasági, erdészeti, ipari s egyáltalában bármily gazdasági célokra egyaránt szolgálhatnak.“

„Különleges rendelkezések e részben csakis a bányavasutak tekintetében voltak felveendőik.“ (229. oldal.)

A törvényjavaslatban a kereskedelemügyi miniszter hatáskörében csakis azon rendészeti engedélyeknek a kiadása hagyatik meg, melyek a közforgalom és közbiztonság, valamint a magasabb állampolitikai érdekek szempontjából oly fontossággal bírhatnak, hogy azoknál a legfőbb hatóság ingerenciája nem mellőzhető.

Minden más esetben a rendészeti engedély kiadását a törvényjavaslat a helyi hatóságokra bizza. (233. oldal.)

A kisajátításnál utal az indokolás a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. évi III. törvénycikkre, melynek 8. §-a a gyári, mezőgazdasági és erdészeti célokra szolgáló iparvágányokra is kisajátítási jogot biztosítja.

„Félreértések elkerülése és a szabatoság érdekében a törvényjavaslat kifejezetten még arra is utal, hogy a kisajátítási jog nemcsak magának a saját használatu vasutnak, vagyis tehát a vágánynak, hanem ezek tartozékainak céljaira szükséges területekre is kiterjed.“ (236. oldal.)

Fontos ez különösen az erdei vasutak szempontjából, ahol megfelelő rakodóhelyek előállítására is a lehetőséget meg kell adni, mert különben magának a vasutnak építése teljesen cél-talanná válnék. (236. és 237. oldal.)

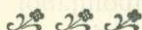
A 240. oldalon tüzetesen van indokolva, miért engedhető meg másoknak is a saját használatu vasut igénybevétele; példaképpen erdőüzemet említ fel az indokolás.

A törvényjavaslatnak ezt az intézkedését analógnak tartom az erdőtörvény 189. §-ában foglalt intézkedéssel, melynek értelmében a kizárólagos usztatási jogot élvező birtokos a szállítás tekintetében az illető usztatásra szolgáló vízre utalt erdőbirtokos faanyagának leusztatását vagy tutajozását megengedni tartozik, amennyiben saját fájának leszállítása ezáltal nem akadályoztatik.

Végül a 261. oldalon elfogadható érvekkel van igazolva, miért nem vétettek fel a törvényjavaslatba a részletes kikötések és megállapítások, hanem e részben csakis az elvek voltak felál-

lithatók, a továbbiak pedig a végrehajtási utasítás feladatává tétettek.

Ezeknek előrebocsátása után nézetem szerint a törvénytervezet ellen erdészeti szempontból lényeges kifogást nem emelhetünk, mivel az Országos Erdészeti Egyesület idézett felterjesztésében kifejezett kívánalmak csaknem minden tekintetben figyelembe vétettek, a részletes kívánságok pedig a végrehajtási utasításban érvényesülhetnek.

A tharandi erdészeti akadémia évkönyve a füst-károkról.¹⁾

Ismerteti : *Zivuska Jenő.*

(Befejezés.)

Az előrebocsátott két fejezetből logikus szigorúsággal állapíthatók meg azok az óvó- és védelmi intézkedések, melyeket a hasznos növények megmentése végett egyrészt az erdő- és a mezőgazdaság, másrészt pedig a gyáripar megtenni tartoznak. Természetes, hogy itt e kötelesség főleg az iparra hárul, mivel a bajnak ő az okozója, mivel a baj elhárítására csak ő rendelkezik hathatós ellenszerekkel és végre, mivel ennek elmulasztása esetén a kártérítés terhei csak ő reá nehezednének.

Az őstermelési ágak első sorban azáltal védekezhetnek, hogy a füst iránt érzékeny növények helyett füstállókat tenyésztenek, vagy legalább ilyenek közbeelegyítésével növelik az érzékeny növények ellenálló képességét. A mezőgazdaságnál különösen ajánlatos a buján tenyésző kapásnövények, burgonya, répa stb. termelése. Az erdészetnél, hol a felujítás nem évenként történik, már bajosabb a tenyészendő fanemnek ilyen *egy* szempont szerint való megállapítása, de nagyjából a következő szabály szolgálhat zsinórmértékül:

erdőüzemekben, melyeknél a pénzügyi-gazdasági érdek a fő, a füst iránt nagyon érzékeny, de nagyon értékes lucz- vagy jegenyefenyő pótlása füstálló fanemekkel a gazdaság szempontjából nem igazolt.

¹⁾ Über die Grundlagen technischer und gesetzlicher Massnahmen gegen Rauchschiiden. Von Prof. Dr. H. Wislicenus.

Ahol az erdő nemcsak gazdasági, hanem esztétikai és közegészségügyi célokat is szolgál, pl. városok közvetlen szomszédságában, ott a fanemeknek említett megváltoztatása, mint gyökeres orvosság, nemcsak hogy igazolt, hanem bizonyos körülmények közt melegen ajánlható. Így járt el Chemnitz város az ő Zeisig nevű erdejével, melyet $\frac{1}{3}$ részben lombfássá változtatott át.

A lucz- és jegenyefenyő állatok bükk-, nyír- és tölgyerdőkkel való gyökeres átalakításán kívül megkísérelték a lucznak erdei fenyővel, bükkal stb. elegyítését is. Ez az elegy annyiban lesz a füstkárosítás ellenszere, amennyiben a talajüdeség fenntartásához nagy mértékben járul hozzá. Ha a talajápolásra nem fektetünk súlyt, akkor különösen füstálló nyírfát elegyítsünk.

Szászország füstkárosította vidékein az 1906. év folyamán a következő óvintézkedések történtek: 1. lombfanemből védőpászták alakítása. 2. Átmenet elegyetlen lombfás állatokra. Ilyenek: tölgy, bükk, előhasználat számára luczczal keverve, de később tisztán bükk-, nyírfa. 3. A lucz pótlása füstálló erdei fenyővel. 4. Lucz-, erdei fenyő és lombfanemek (bükk, éger) elegyes tenyésztése. A dolog természetéből folyik azonban, hogy mindezek az óvintézkedések csak mérséklék a bajt, csupán palliatív eszközök, de gyökeres orvoslásra nem valók, mert a mérges gázok erejét csak a füstforrásnál műszaki beavatkozással lehet legyőzni.

Amennyiben a növényzet a tenyésztési időszak első felében és a napfény behatása alatt legérzékenyebb a füstre, a bajt bizonyos mértékig enyhítené, ha a savas gázok csak télen vagy csak a napnak éji óráiban ömölnének szét. Apróbb üveggyárak, ultramarin- és superphosphatművek ezért éjjel dolgozhatnak. Ahol pedig az üzem csak egy időny alatt áll munkában, ott a szünetelés idejét, ha ugyan lehetséges, a tavaszi hónapokra kellene megállapítani. Persze ez az óvintézkedés nagyon is helyhez, körülményekhez kötött, mert a fejlődő ipar, melynek a legrovidebb idő is pénzt jelent, ilyen üzemi korlátozást eltűrni nem fog.

A természetes védelmi intézkedések közt továbbá meg kell említenünk a talaj üdeségének fenntartását is. Gondosan kerüljünk minden erdőgazdasági vagy technikai műveletet, amely a talaj kiszáritásához vezetne. Kerüljük, különösen lejtős helyeken a

talajbevéágásokat utak, csatornák számára s vízvezetékét is csak a legnagyobb elővigyázattal fektessünk. A füst által veszélyeztetett fiatal állabokban a trágyázás is ajánlatos.

Azonban, amint fennebb említettük, a hathatósabb védelmi intézkedések a gyáriparra hárulnak. E rendszabályok megalkotása és életbeléptetése előtt két főköörülményre kell tekintenünk, t. i., hogy milyen helyzetben van a füstforrás a növényzettel szemben és hogy milyen fizikai és vegytani sajátosságai vannak a kárt okozó füstnek.

A füstforrás és a növényzet, különösen az érzékeny túlevelüek közt kívánatos távolság megállapítására határozott szabályt adni nem lehet. Közönséges kőszénfüst már egy, kétszáz méternyi messziségben sem veszedelmes, míg erős savtartalmu gázok egy-két kilométernyire hatnak. De ily nagy közök betartására lehet-e vajjon a gyáripart kényszeríteni? Ha elgondoljuk, miszerint a gyárak telepítése számos műszaki és természeti tényező által egyes kedvező pontokhoz van kötve, a kérdésre igennel alig felelhetünk. Az ipart a saját jól felfogott érdekében csak arra lehet kötelezni, hogy a gyárat érzékeny, értékes, magasabb fekvésű állabok közelébe, körülbelül 100 méternyi távolságon belül ne építsen. Kerülnie kell azt is, hogy az uralkodó szél a füstöt a növényzetre terelje.

A füst mennyiségétől, fizikai és vegytani tulajdonságaitól függ leginkább a károsodás mértéke, tehát azok lesznek a legfontosabb védelmi intézkedések, melyek éppen e tényezők kiküszöbölésére hivatottak. A füstgázok bősége sík területen beszámítható károkat nem okoz, de annál érzékenyebben sújtja a füstöt felfogó domb- és hegyoldalakat. Nem volna tehát megengedhető, hogy erdős völgyekben vagy erdős hegyek, halmok közelében gyártelepek létesüljenek. Még egyszer hangsúlyozzuk azonban, miszerint a füstkárokat kizárólag a gázok tömegével hozni oki összefüggésbe, mint közönségesen történni szokott, helytelen dolog. Figyelmünket inkább a gázok savtelítettségére kell fordítanunk. A savak mérgező, maró hatása ellen kell védekeznünk és pedig azok közömbösítése, vegytani nyelven szólva: savtalanítása által. Az erre vonatkozó javaslatokat, intézkedéseket és kísérleteket rövidre fogva a következőkben ismertetjük:

Az első eljárás az volna, hogy a savanyu gázok keletkezését

a kémiai folyamat megváltoztatásával, ártalmatlanná tevő anyagok hozzáadásával gátoljuk meg. Például könnyen keresztülvihető volna, hogy az üveggyárak a fluoridok helyett szódát használjanak. Ezt a célt szolgálja, de különösen szolgálni fogja a jövőben a vizierő, a villamosság és más energiaforrások igénybevétele, fiatal barnaszén, lignit, a cseh „kaumacit“ alkalmazása is, mely utóbbiak az elégségnél sokkal kevesebb kénvegyületeket termelnek, mint a jelenleg szelvében használt kőszén.

A második módszer a savtalanítás, azaz a savanyu gőzök kiküszöbölése. Némely üzemnél ezt melléktermékek nyerésére is használják, hogy ezek legalább némi kárpótlást nyújtsanak a savtalanítás költségeiért. Így a kohók füstjének arzenikuma, az alkáli-művek sósava. A freibergeri kohóknál a kénes érczek pörkölése közben elzárt kamrákon eresztik át a füstöt, hogy azokat savtalanítsák és a savanyu gázok lecsapódása által értékesíthető termékeket kapjanak. Két freibergeri bányamérnök, Reich¹⁾ és Hering²⁾ már 1856-ban, illetőleg 1888-ban tanulmányozták a kohófüst sűrítésének a kérdését. Hering az ő értekezésének második részében foglalkozik különösebben a kohófüst savanyu gázainak ártalmatlanná tételével. Az általa ajánlott módszerek közül a legfontosabbakat a következőkben adjuk:

1. *Sűrítő módszer.* A gázsavakat nyomás és lehűtés által meg lehet sűríteni. A gázok ártalmatlanná tételére azonban nem célszerű ez az eljárás, mivel a gyakorlati életben rengeteg forró gáztömegekkel kellene megküzdeni, de még ha kisebb mennyiségű gázt akarnánk is lehűteni vagy sűríteni, — a nagyon ritka gázok e célra nem alkalmasak. Ilyen, pusztán tudományos értékű eljárás az is, ha a gázok nagymérvű lehűtését absorptioval, pl. faszén által való elnyeletéssel kapcsoljuk össze.

2. *A kénes savak átváltoztatása kénhydrogénné,* ahol a $\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{S} = 2\text{H}_2\text{O} + 3\text{S}$ vegytani folyamat szerint kenet nyerhetünk. Inkább csak javallott, mintsem gyakorlati kivitelben alkalmazott módszer.

1) Reich, Die bisherigen Versuche zur Beseitigung des schädlichen Einflusses des Hüttenrauches bei den fiskalischen Hüttenwerken zu Freiberg. 1858.

2) Hering, Die Verdichtung des Hüttenrauches, Stuttgart 1888. Cotta'sche Buchandlung.

3. *Elnyeletési (absorptiós) módszer.* Sokféle basikus anyaggal kísérelték meg eddig a savanyu gázok elnyeletését. A kohóüzemekben fémhulladékokat alkalmaztak e célra, amelyekből az absorptio után könnyen oldható és jól kristályosodó sulfátokat, vasgáliczot, czinggáliczot, rézgáliczot és timsót lugoztak ki. Természetesen az elnyelésre csak a legolcsóbb anyagokat vehetjük. A kénvasérc égvényei például alkalmas anyagokul szolgálnának, különösen ha a vaskéneget timsó készítésére vagy vitriololaj és kéntrioxid gyártására értékesíthetjük.

A basikus vegyek közt a legcélzszerűbb savtalanítási anyag volna a mész. Akár mint mészkő, akár mint égetett mész, akár mint folyékony mésztej. A meszet e célra különböző savtalanító készülékekbe: kamrákba, tornyokba, csatornákba kellene elhelyezni. Ámde ennél az anyagnál is, daczára a mész viszonylagos olcsóságának, a pénzügyi kérdés képez alig legyőzhető akadályt. A rengeteg bőségű, erősen megritkitott gázok savtalanítására rengeteg mennyiségű mész is szükséges. A halsbrücki kohó mérnökei számítást tettek, miszerint az ő központi kéményük mészszükséglete, ha a gáz savtartalmát 0.29 százalékról 0.05-re akarnák leszállítani, naponként 6246 kg., évenként 228, per 10.000 kg. raksúlyu vasuti kocsit volna. Ily körülmények közt tehát a basikus savtalanító anyagok legolcsóbbja, a mész is alkalmatlan.

Egészen más gazdasági feltételek közt dolgozik például egy sulfitcellulose gyár, melynek sulfitlug-nyerés a célja, ami mellett aztán, bár nem evvel a szándékkal, a gázok savtalanítása is megtörténik. E nemben még tökéletesebb savtalanító készüléknek kell tekintenünk a mészégető körkemencéket. A mészkővel való savtalanítás végre ott is ajánlatos, ahol a gyárak csak *időnként* termelnek erős savtartalmu gázokat, mint például az ultramarin- és a sulfatüveggyárak.

Ezen általános feltételek előrebocsátása után Wislicenus úgy találja, hogy a mész által való absorptiónak akkor van helye,

ha csak időnként kell a füst savtartalmát lekötni (ultramarin-és üveggyárak stb.);

ha a gázok kénsav előállítására elégséges kénessavat nem tartalmaznak ugyan, de a növényzetre mégis rendkívül veszedelmesek; körülbelül 0.5—3 százaléknyi SO_2 tartalommal és végül,

ha bizonyos előállítandó mészvegyületek képezik a savtalanító eljárás tulajdonképpeni célját és főhasználati termékét. (Sulfitlugtornyok, mészégetőkemencék.)

4. *A savanyu gázok mosása vízzel.* Ez a módszer ott alkalmazható, ahol víz bőségesen van és olcsón lehet hozzájutni. A különböző savak egyébként a legkülönbözőbb magatartást tanúsítják a vízzel szemben. A kénsavat (H_2SO_4) könnyen nyeli el a víz, de a kénsav-anhydridet (SO_3) nem, sőt ez az utóbbi még erős natronlúgon is elnyeletlenül hatol át. A fluorhydrogén és a fluorsilícium a hideg víz által ugyan nem tökéletesen, de nagyobb részben absorbeáltnak. A sósavat e célból különféle készülékeken kell átvezetni, tökéletes elnyeletés végett pedig utoljára szódamosótornyokon. A kénes savak absorptiója víz által a legtökéletlenebb. Itt a gázok hőmérsékletén kívül a kénessavat kísérő gázok tömege is akadályul szolgál, amennyiben ezek aránytalan tulsulyban vannak és a vízre nagy nyomást gyakorolva, elnyeletnek. A kénessavak valamelyes lekötésére nagy víztömeg volna szükséges, pl. az említett halsbrücki kémény gázsavtartalmának 0,05 százalékra való redukálása naponként 15,000 köbméter vizet követelne, úgy hogy itt a vízmosást még más eljárással, jelesül mészkamrákban és tornyokban alkalmazott vízpermetezéssel szükséges kiegészíteni vagy helyettesíteni.

A vízmosókészülékeknek három formája van, úgy mint mosótornyok, mosókamrák és vizgőzös sűrítőkészülékek. Gyakorlati becse a Winkler-féle mosókamrának, de különösen a Körting-rendszerű permetezőnek van. Az utóbbi a vizet ködalakban permetezi szét és a kamra belsejét apró vízceppekkel tölti meg. A kamrán átvezetett gázok lehűtése céljából mesterséges lég-huzamot kell csinálni, amit szellőztetőkkel és szívókészülékekkel kell elérnünk.

A vizgőzös sűrítés úgy megy végbe, hogy a kazánok, gépek, csővezetékek gőzfeleslegét a savtalanító csatornák vagy tornyok első kamráiba vezetjük és permetező vízzel megsűrítjük. Egyidejűleg a gázok megindulását és ritkítását eszközöző Körting-féle szívókészülék is működni kezd. A vizgőznek a sűrítés céljára való alkalmazása azonban sikerrel csak ott jár, ahol a gázokat gyorsan le is hűthetjük.

Wislicenus ezen savtalanítási módszerekről saját tapasztalatai alapján azt állítja, hogy a káros savak kiküszöbölése általuk nem mindig és csak bizonyos mértékig sikerül. A siker kétségtelen, ha hygrophil savakat kell eltávolítani s ha kénessavakból nagy tömeg, pl. néhány százaléknyi jut a gázokba. Ha a savtartalom a százalékegység törtszámaival fejezhető ki, ugye e módszerek hatás-talanoknak bizonyulnak. Általában erőművi vagy vegytani mosó-készülékekkel nem lehet a savtalanítást oly mértékben végrehaj-tani, hogy a kilépő gázok savainak ártalmatlanná tételét ne a levegőre bizzuk, mert hogy az ilyen, részben savtalanított gázok a növényzetnek ne ártsanak, legalább még százsoros, de sokszor ezerszeres megritkítást igényelnek. A műszaki savtalanítás feladata tehát abban áll, hogy a rendkívül magas savtartalmat alacsonyabbá tegyék. A maró hatástól némileg megfosztott gázokat aztán alkal-mas módon úgy kell a levegőbe vezetni, hogy ott megritkulva ártalmatlanná tétessenek. Így jutunk az ötödik és egyúttal utolsó módszerhez: *a gázritkítás módszeréhez*. A gázritkítésnél alkalmaz-ható készülékeket két csoportba oszthatjuk és pedig:

a) *Gázritkítás kémények segítségével*, azaz úgy, hogy az ártalmas füstöt megritkulás céljából a légkör magasabb rétegeibe vezetjük. A dolog természeténél fogva itt nagyon magas kémé-nyekre van szükség. Ha ez a módszer a növényzetnek a leghat-hatósabb védelmet biztosítaná is, amit nem minden körülmények közt tapasztalhatunk, a pénzügyi nehézségek még akkor is kér-désessé teszik annak az értékét. Magas kémények építése ugyanis nagyon drága s az építési költség a növekvő magassággal hat-ványozottan emelkedik. Az akadályt legfeljebb a kémények köz-pontosításával egy vagy néhány magas kürtő felállításával lehetne legyőzni. Erre nézve a freibergeri kohóművek tettek nagy-szerű kezdeményező lépést, amennyiben a halsbrückeri hutában egy óriás, talán a világon páratlan arányú kéményt emeltek. Ez a 144 m. magas kürtő a felsőbb, szeles légrétegbe önti a füstöt s azt több mértföldnyi távolságban oszlatja szét. A 10 kmnyire fekvő tharandi lucfenyvesekben ennek a kürtőnek alkalmazása óta a füstkár felére, sőt egyharmadára apadt. Ámde ilyen óriás építmé-nyek emelése, majd pedig későbbi tatarozása rengeteg pénzt emészt fel; például a halsbrückeri kürtő is 300.000 márkába

került. Azután csak teljesen szabad állásban és sík területen van ilyen központosító műveknek hatása, ahol a nyílt levegő-óceán a gázok nagy tömegein urrá lehet. A szél, a csapadék, a hirtelen lehülés a közvetlen közelben levő növényzetre könnyen leszorítja a mérges gázokat, úgy hogy az 50, sőt 100 m. magas építmények mosolyra keltően jelentékteleneknek tűnnek fel a természeti erők hatalmával szemben. E tapasztalati tényekből az következik, hogy nem a *füsttömegek központosítására*, hanem azoknak *decentralizációjára* kell törekedni. Minél több helyen kell a füstöt a légkör és a szelek oszlató erejének kitenni. Így elesik az óriási kémények építésének szüksége, de azok helyett lehetőleg sok apró kéménynek kell a gázok elosztatását eszközölni. Ilyen decentralizációs rendszer gyakorlati példáját nyújtják a nagyobb községek, a városok. Drezda városa évenként 13-szor annyi kénessavat termel az egyes házak kőszéntüzelése által, mint a halsbrücki központi kémény s annak daczára a várostól északkeleti irányban fekvő erdeifenyőállabokban jelentékenyebb károk nem fordulnak elő. Persze itt azt a körülményt sem szabad szemünk elől tévesztetni, hogy a város tüzhelyei nyáron, a tenyészet ideje alatt sokkal kevesebbet fűtenek, másrészt pedig az utcák, terek, kertek erős léghuzamot csinálnak.

b) A füstkár, különösen a kőszénfüst ellen a gázok ritkítására a kéményeknél hathatósabb berendezések is alkalmazhatók. Isaachsen említett tanulmánya szerint a gázok keveredési ideje a levegővel a kívánatos ritkulásig:

$$t = \frac{r \left\{ \frac{m_1}{m_a} \right\}^2}{W_0^\alpha}$$

ahol m_1 a levegő mennyiségét, m_a a gáz tömegét, $2r$ a kürtőnyílás átmérőjét, W_0 a gáz kiömlési sebességét és α a füstoszlop elhajlási szögét a felhajtás és a diffusio elhanyagolása mellett jelölik. 1 m átmérőjű kéményből kiömlő kőszéngáz, ha szélcsend uralkodik, százszoros megritkulást $1\frac{1}{2}$ —2 km. uton ér el, kedvezőbb körülmények közt (szeles időjárás) legfeljebb 1 km-nyi távolságban. Tapasztalati tény azonban, hogy a gáznak a füst forrásá-

nál való megritkítása mesterséges levegőfujtatással az utat és az időt, mely alatt a gáz a növényzetre nézve ártalmatlanná válik, szemmel láthatóan megrövidíti. A kőszéntüzelőknek és a gyárak más füsttermékeinek lehetőleg savtalanított gázait úgy lehet tehát leginkább ártalmatlanná tenni, ha fujtatók segítségével levegőt ömlesztünk beléjük. E célra tehát oly mesterséges berendezésekre van szükség,

amelyek a gázt a kürtőn belül megritkítják és a füst kezdő sebességét emelik ;

amelyek erős lég- és gázforgatagokat hoznak létre a kürtőn belül ;

amelyek a kéményből kiömlő gáznak minél előbb való eloszlását idézik elő.

E módszer alkalmazása mellett a kürtők központosítása is lehető volna, természetesen egy gázritkító teleppel kapcsolatban. Sőt eljöhethet az idő, mikor a kéményt más műszaki berendezéssel, mint pl. szellőztetőkkal, szívó- és légnyomókészülékekkel fogják helyettesíteni, amelyek a mesterséges léghuzamot a kéményeknél sokkal jobban elősegítik. Kémények helyett vízszintes fa vagy más anyagból készült csatornákat fognak építeni, mint azt már Amerikában néhány gyár meg is kísérelte. Az ilyen műszaki óvintézkedések megemlítésre méltó példája egy száz ultramaringyáré (Schindler kékfestő telepe az érchegységi Bockau község mellett), mely még csak néhány éve a környező erdőkre nézve valóságos veszedelem kutfeje volt, ma pedig a gázsavtalanítással egyesített légritkítással a kár csökkentése tekintetében kiváló eredményt ért el. A gázokat egy nagy, mészkővel telt kamarán hajtják át szellőztetők segítségével, aminek következtében az eredetileg magas savtartalom lényegesen csökken. Ahelyett azonban, hogy a még savas gázt a kéményen keresztül a levegőbe vezetnék, egy hosszú, nyírfarózsával megtöltött facsatornán át egy mosókészülékbe ömlesztik, ahol nagy malomkerekeken leömlő vizen kell áthatolnoki. Végre egy padlódeszkából lazán összerótt tágas kamara résein jut a gáz a külső levegőre. Az így távozó vékony ködben kevés kénsav, illetőleg SO_3 van, amelyet az eredeti kénsavgázokkal ártalmasság tekintetében összehasonlítani sem lehet. Vagyis kimondhatjuk, hogy *a gázoknak levegő által való ritkítása, ahol*

szüksége mutatkozik, viz által való mosása (savtalanítás) képezik a füstkárok ellen alkalmazható egyedüli mesterséges, azaz emberi akarattól függő és azáltal befolyásolható védő eszközt.

*

A tudományos vizsgálódás segítségével megállapítva a füstkárok okait és természetét, még a módozatokról kell beszélnünk, melyek a tudomány javallatait a gyakorlati életben megvalósítani lennének hivatva. Milyen törvénykezési és közigazgatási rendszabályokra van ugyanis szükség, hogy az ipari gáztermékek által veszélyeztetett mező- és erdőgazdaságot megvédjük, de viszont az iparra nehéz, vagy aránytalan terheket ne rőjjünk? Szerzőnk e kérdés rövid tárgyalásának szenteli műve utolsó fejezetét.

A levegőjog kérdésével Németországban eddig behatóbban csak két szakember foglalkozott, a vegyész és egyuttal jogtudós Jurisch¹⁾ és dr. Hörig.²⁾ Jurisch inkább a levegőjog általános elveit tárgyalja s egységes levegőjog behozatalát követeli az összes német birodalmi államokban, Hörig ellenben a jelenleg érvényes német törvényekből a levegőjogra vonatkozó vagy vonatkoztatható tételes intézkedéseket állítja össze. A német polgári törvénykönyv a füstkár elleni védekezésre a következőket állapítja meg:

1. A telektulajdonosnak saját telkén belül korlátlan joga van az önvédelemre. Gátakat, falakat, füstálló növénypásztákat stb. létesíthet.

2. A tulajdonos tiltakozhatik az ellen, hogy a levegőt tisztátalanító anyag közvetlenül az ő telkére vezetessék, vagy hogy ilyen anyagok által telkének szokásos használatában zavartassék.

3. A tulajdonos követelheti a károsítás megszüntetését és annak egyszersmindenkorra lehetetlenné tételét a károsító terhére.

4. Kártérítési igény oly telepeknél, melyek az iparhatóság külön engedélyezésének alávetve nincsenek, csak abban az esetben van, ha a károsító részéről szándékosan vagy gondatlanság-

¹⁾ K. W. Jurisch, „Das Luftrecht in der Deutschen Gewerbeordnung.“ Berlin, 1905. Karl Heymanns Verlag,

²⁾ Dr. jur. Hörig, „Rauch, Russ, Geräusch und ähnliche Einwirkungen im § 906 des Bürgerlichen Gesetzbuches und die civilrechtlichen Ansprüche gegen sie.“ Leipzig, 1906. Veit et Co. 51 u. 52.

ből eredő kár esete forog fenn. A károsítóval szemben azonban, noha az okozandó kár előrelátható is, a kártérítés igénye esik, ha valamely üzem (gyár, gép stb.) fenntartása magasabb igényeket szolgál, mint a magántulajdon háborítatlansága. Erre például szolgálnak a vasutak, illetőleg a vasuti mozdonyok szikratüze által okozott tüzkárok.

5. Bekövetkezhető károsítás ellen óvást emelni csak oly természetű károknál lehet, melyek a gyártelep rendes működése mellett biztosan előreláthatók, de nem a tervezett vagy üzemben lévő telep valamely fogyatékoságának lehető következményei. Pusztá feltevés vagy lehetőség ilyen jogigényt meg nem állapít. Ellenkező esetben azonban a kártokozó telep nemcsak az üzemmel köteles felhagyni, hanem egészen be is szüntetendő, tervezett üzemnek létesítéséhez pedig engedély nem adatik.

E rendelkezések azonban, amint említettük, csak egyes törvényszakaszokban elszórta fordulnak elő s a jogi helyzetet tökéletesen sem a telektulajdonos, sem az iparüző fél számára nem tisztázzák. Közös érdeket szolgálna tehát, ha ezeket a „törvénytörvényeket“, amint Wislicenus nevezi, egy szerves légjogi törvénynek illesztenék össze. A német joggyakorlat bírósági döntvények és ítéletek alakjában már eddig is nagyban hozzájárult ilyen törvény kialakulásához s csak némi bővítésre és rendszerezésre volna még szükség, hogy e joggyakorlat az összes bíróságokat kötelező törvénynek váljék. Wislicenus mellesleg azért is sürgeti a levegőjog törvényes szabályozását, mivel nem tartja megengedhetőnek, hogy ezen a téren a politikai hatóságok hatalmi köre kiterjessék, mint azt már az 1900. évi német iparrendtartás sok vonatkozásban megtette.

Angliában sincs még rendszeres légjogi törvény, azonban a gyakorlati élet szükségleteihez képest ilyen levegőjogszerű törvényeknek egész csapata állott elő. Ezek nagy szabadságuknál fogva a német állam, vagy más államok rendezetlen állapotával szemben azt az előnyt biztosítják,

hogy az egész állam területén érvényben lévén, az ipar részére normális fejlődési feltételeket teremtenek;

hogy alkalmazhatólag rendelik megállapítani a legjobb gyakorlati módokat, melyek a levegő megromlását megakadályozzák;

végre hogy a gázok megengedhető savtelítési fokát világosan és határozottan megszabják.

Ausztriában az osztrák polgári törvénykönyv egy-két szakaszát lehet sok más vonatkozása mellett a levegőn át ható károsításokra magyarázni. E szerint t. i. joga van a tulajdonosnak a tulajdon és annak használata felett saját tetszése szerint rendelkezni és azokból másokat kizárni, de úgy, hogy ezzel más jogai ne érintessenek, sem pedig a közjólét fenntartása és előmozdítása céljából előírt korlátozások át ne hágassanak. Egyébként a levegőjog körébe vágó összes intézkedések kizárólag a politikai hatóság hatáskörébe vannak utalva.

Wislicenus szerint két szempontnak kell érvényesülni egy tökéletes, rendszeres légjogi törvény megalkotásánál. Fel kell sorolnia ugyanis a levegőt megrontó összes veszélyes vagy a tulajdont veszélyeztető forrásokat, melyeket a technika és a tudomány állásához képest legjobb gyakorlati óveszközök alkalmazására kell szorítani. A törvény vegye tekintetbe továbbá a helyi viszonyokat, úgy hogy a veszélyeztetett tulajdon kedvezőtlen helyzete mellett azt megfelelő műszaki óvintézkedésekkel feltétlenül megvédeni lehessen.

Tanulmány az erdőértékszámítás köréből.

Irta: Szabó Endre, m. kir. erdőgyakornok.

(Befejezés.)

II. Feladat.

I. feladatunkból kifolyólag, illetve annak megoldásával kapcsolatosan: legyen megadva az $f=120$ éves vágásfordulóban kezelt fenyőszálerdő gazdasági osztályunknak:

1. Az alkalmazott választékolási mód és tőárak számbavétele mellett kiszámított évi nyers jövedelme (V_f), mint a választékok és ezek tőárainak szorzatösszege =

$$V_f = 184.476 \text{ K,}$$

illetve évi tiszta jövedelme =

$$= J_0 = 184.476 - (C + f \cdot \delta) = 184.476 - (1056 + 36.000)$$

$$J_0 = 145.420 \text{ K.}$$

2. Az erdőgazdasági kamatlábja $p = 1.81$, megjegyezvén, hogy ez utóbbi számbavétele mellett, azaz 0.134% -nyi keveslet be-tudása nélkül az évi tiszta jövedelemnek

$$J_3 = (T_e + C)(1.0181^{120} - 1) + \frac{\delta}{0.0181}(1.0181^{120} - 1) - f \cdot \delta \text{-ből}$$

levezetett értéke:

$$J_3 = 145.224.85 \text{ K-nak}$$

jött ki, ami azonban számításunk további menetére nem lesz be-folyással.

Kérdés már most, miután $p = 1.81$ százalékkal meg nem elégedhetünk, hogy mennyivel kell emelni példánkban a vágásra érett (120 éves) korfok szolgáltatva választékok tőárát, hogy ezáltal befektetett tőkénknek, amelyek nem mások, mint

$$T_e = 100 \times 50 = 5000 \text{ K és}$$

$$C = 1056 \text{ K;}$$

$$\delta = 100 \times 3 = 300 \text{ K, azaz}$$

$$f \cdot \delta = 120 \times 300 = 36.000 \text{ K,}$$

illetve ezek mennyiségáni összegének, mint vagyónkészletnek, legalább 2.5% -os kamatozását elérjük.

Megoldás.

Erre a kérdésre a felelet az évi tiszta jövedelemre (J -re) vonatkozó és az előzőkben II. alatt idézett egyenletünkből kapjuk meg:

$$\text{II. . . } J = (T_e + C) \cdot (1.0p^f - 1) + \frac{\delta}{0.0p}(1.0p^f - 1) - f\delta,$$

ha a fenti értékeket sorba behelyettesítvén:

$$J_4 = 6056 \cdot (1.025^{120} - 1) + \frac{300}{0.025} \cdot (1.025^{120} - 1) - 36.000,$$

a kijelölt műveleteket elvégezvén:

$$J_4 = 6056 \times 18 \cdot 3581 + \frac{300}{0 \cdot 025} \times 18 \cdot 3581 - 36 \cdot 000 = \\ = 111 \cdot 196 \cdot 654 + 220 \cdot 297 \cdot 200 - 36 \cdot 000,$$

fölírhatjuk eredményképpen a következőket, hogy:

$$J_4 = 295 \cdot 494 \text{ K, ha } p = 2 \cdot 5\% ;$$

ehhez még tekintetbe vévén a következőket is, hogy

$$J_4 - J_0 = 295 \cdot 494 - 145 \cdot 420 = 150 \cdot 074 \text{ K,}$$

azaz

$$\frac{J_0 \times 103 \cdot 2003}{100} = \frac{145 \cdot 420 \cdot 103 \cdot 2003}{100} = 150 \cdot 073 \cdot 87 (=) 150 \cdot 074,$$

következésképpen legalább 103·2 százalékkal kell felemelnünk a vágásra érett korfokunk minden egyes választékának tőárát, nehogy gazdasági osztályunk vagyongészletének jövedelmezősége, azaz az erdőgazdasági kamatláb (p) 2·5 százaléknál, melyet jogosan megkívánhatunk, kevesebb maradjon.

Bizonyítás.

Az évi tiszta jövedelemnek, az előbbieken, egyedül reálisnak vett értéke $J_0 = 145 \cdot 420$ K-nak lett felvéve, kiindulván a következő képletből, hogy az évi tiszta jövedelem nem lehet más, mint

$$J = V_f + \sum_{i=a}^q B_i - (C + f \cdot \delta),$$

de mivel az előhasználatok eladási értékeitől B_i -től eltekintettünk volt, ezért fenti képletünk módosult alakja

$$J_0 = V_f - (C + f \cdot \delta)$$

lett, ahol a felvett példánk 4. és 8. tételszámai értelmében a nyers jövedelem: V_{f_0} évenként és kat. holdanként:

$$V_{f_0} = 297 \cdot 1 \times 6 \cdot 00 + 5 \cdot 2 \times 3 \cdot 80 + 32 \cdot 0 \times 0 \cdot 70 = \\ = 1782 \cdot 60 + 19 \cdot 76 + 22 \cdot 40 = 1824 \cdot 76 \text{ K}$$

és V_{f_0} évenként és 100 kat. holdanként, azaz évi vágásterületenként s évenként

$$V_{f_0} = 100 \times 1824 \cdot 76 = 182 \cdot 476 \text{ K,}$$

amelyből levonván az egy évre szükséges erdősítési költség ($C = 1056$ K) és az egy évre szükséges örökös kiadás ($f \cdot \ddot{o} = 36.000$ korona) összegét, végeredményben

$$J_0 = 182.476 - (1056 + 36.000) = 145.420 \text{ K}$$

gazdasági osztályunk évi tiszta jövedelme, ami megfelel a gazdasági tőkének és szaporodékainak, mint vagyonkészletünk: E körülbelül $p = 1.81$ százaléku kamatozásának, azaz

$$E \cdot 0.0181 = J_0, \quad \text{illetve}$$

$$\frac{J_0}{0.0181} = E,$$

ahol $J_0 =$ az f éves korfok eladási értéke, kisebbitve gondolván ez utóbbit az évi kiadások ($C + f \cdot \ddot{o}$) összegével.

Másfelől fölvevén p értékét 1.81 helyett 2.5 -nek, a tőáraknak újból való alakítása, jobban mondva nagyobbítása válik szükségessé, hogy ezáltal gazdasági osztályunk évi nyers jövedelme V_{f_0} -ról V_{f_4} -re, azaz $V_{f_0} = 182.476$ koronáról,

ha $p = 2.5$, akkor $J_4 = 295494 = V_{f_4} - C - f \cdot \ddot{o}$,

$$\left. \begin{array}{l} \text{ehhez hozzá-} \\ \text{adva az egy} \\ \text{évre szük-} \\ \text{séges} \end{array} \right\} \begin{array}{l} + C = 1056 = + C \\ + f \cdot \ddot{o} = 36000 = = f \cdot \ddot{o} \end{array}$$

összesen: $J_4 + C + f \cdot \ddot{o} = 332550 = V_{f_4} - C - f \cdot \ddot{o} + C + f \cdot \ddot{o} = V_{f_4}$,
akkor $V_{f_4} = 332550$ K-ra emelkedhessék; más szóval, a tőárak és ennek megfelelőleg természetesen a nyerendő választékok vastagsági osztályai úgy alakítandók, hogy az egyes vastagsági osztályok fatömegei szorozva a nekik megfelelő értékosztály egységáráival (tőáraival), szorzatösszegükben V_{f_4} -et szolgáltassák.

Mert a nyers jövedelem (V_f) egyenes arányban áll: 1. az egyes választékok, mint vastagsági osztályok, fatömegeinek mérőszámával; 2. az egyes értékosztályokban foglalt tőárakkal, mely utóbbiak a piacon hullámzó kereslet és kínálat viszonyától függenek, következésképpen, hogyha az évi fahozam, mint a termelendő vastagsági osztályok fatömegeinek mennyiség-tani összege,

nem nagyobbítható, akkor a tőárakat kell emelnünk választékönként és arányosan. Például felvett gazdasági osztályunkban $f = 120$ éves vágásforduló mellett, fenyőszálerdőben kezeltetvén, 33.430 tm^3 adható el tövön vágásterületenként s évenként, még pedig 30.230 tm^3 műfára alkalmas és 3200 tm^3 csak tűzfára alkalmas fatömeg; úgy hogy a becsült évi fahozamra esik 15.8% lágý tűzifa.

Már most föltételezvé az, hogy a lágý tűzifa tömörköbméterjét à 2 K-val lehet lesz értékesítenünk, azaz az összeset 6400 K-ért, akkor 30.230 tm^3 -nyi műfánkra 326.150 K tőár esik, (miután $326.150 + 6400 = 332.550 \text{ K} = V_{fA}$), ennél fogva a célbavett értékesítés átlagos tőára a műfa tömörköbméterjeként $= 326.150 : 30.230 = 10.788 \text{ K} (=) 11 \text{ K}$ kell, hogy legyen.

A tőárak nagyobbításának eszközeit, ahová a fahozamnak u. n. erdei félgýártmányok alakjában való értékesítése, vagy a fa szállításának és közelitésének házilagos kezelése, avagy az egész gazdaságnak házilagos kezelésbe való vétele s a többi tartozik, részletesen tárgyalni nem lehet célom értekezésem keretén belül.

Egyedül még csak arra óhajtok kiterjeszkedni, hogyha a tőárakat nem szabhatjuk meg, azaz ha nem áll módunkban azokat nagyobbítani, akkor ebben az esetben a nyers jövedelem fokozása nem történhetik másképpen csak azáltal, hogy az évi fahozamot nagyobbítjuk vagy tömegre vagy minőségre, avagy mindkettőre nézve; a mondottak helyessége abból a már idézett tételből következik, hogy a nyers jövedelem számok segítségével kifejezve nem más, mint az évi fahozam m^3 -ben kifejezett értéke szorozva a pénzegységben kifejtett tőárral: $V_f = \text{fatömeg} \times \text{tőár}$.

A fatömeg-nagyobbításnak, illetve a minőség jobban mondva: a műszaki tulajdonságok¹⁾ feljavításának eszközei lehetnek egyfelől az eleddig alkalmazott vágásfordulónak és illetve másfelől az eleddig tenyésztett fafajnak céltudatos megváltoztatása a megengedhető korlátok között.

1) Természeti produktumok (és így a fának) műszaki tulajdonságai alatt értjük ama külső és belső tulajdonságának összességét, melyek: 1. a természeti produktumok anyagának és összetételének természetes következményei és amelyek 2. a természeti produktumokból készült különféle használati tárgyaknak a fogyasztás céljaira való mechanikai, vagy chemiai alkalmazhatóságát kisebb-nagyobb mértékben már eleve megszabják.

A fajaj-változtatásnak korlátot szabnak a gazdasági osztályunk területén uralkodó termőhelyi tényezők (tengerszint feletti magasság, fekvés, talajminőség stb.), amelyeket kell, hogy a választandó fajának a termőhely tényezői iránt támasztott igényei fedjenek.

A vágásforduló nagyobbitását korlátozza pedig az erdőalakban tenyésztendő fajaj ama korhatára, amelyen túl ugy magassági, mint szélességi növekedése megszűnván, ellentállóképessége is csökken, aminek következtében kóros elváltozások lépnek fel rajta, amelyek természetesen ugy a fahozam tömegét, mint minőségét csak csökkentik.

A mondottakat az erdőmértékszámítástan szempontjából is mérlegelendő: az alábbiakban két grafikus táblát közlök, amelyek elseje (lásd 36. sz. ábrát) a példával felvett gazdasági osztályunknak az f , (azaz 10, 20 és így tovább 130) éves korfokainak évi tiszta jövedelmét J -t, mint eladási értékének évi kamatját ($J = E \cdot 0 \cdot 0p$) tünteti elő: $p = 2\%$ és $p = 3\%$ esetében.

A rendszáak értékeinek kiszámítását illetőleg a II. alatti egyenlőségünkben kellett kiindulnunk,

$$J = (T_e + C) \cdot (1 \cdot 0p^f - 1) + \frac{\ddot{o}}{0 \cdot 0p} \cdot (1 \cdot 0p^f - 1) - f \cdot \ddot{o},$$

behelyettesítván gazdasági osztályunk korfokainak, illetve vágás-területeinek = 100 kat. holdnak állandóit:

$$J = (5000 + 1200) \cdot (1 \cdot 0p^f - 1) + \frac{300}{0 \cdot 0p} (1 \cdot 0p^f - 1) - 36000$$

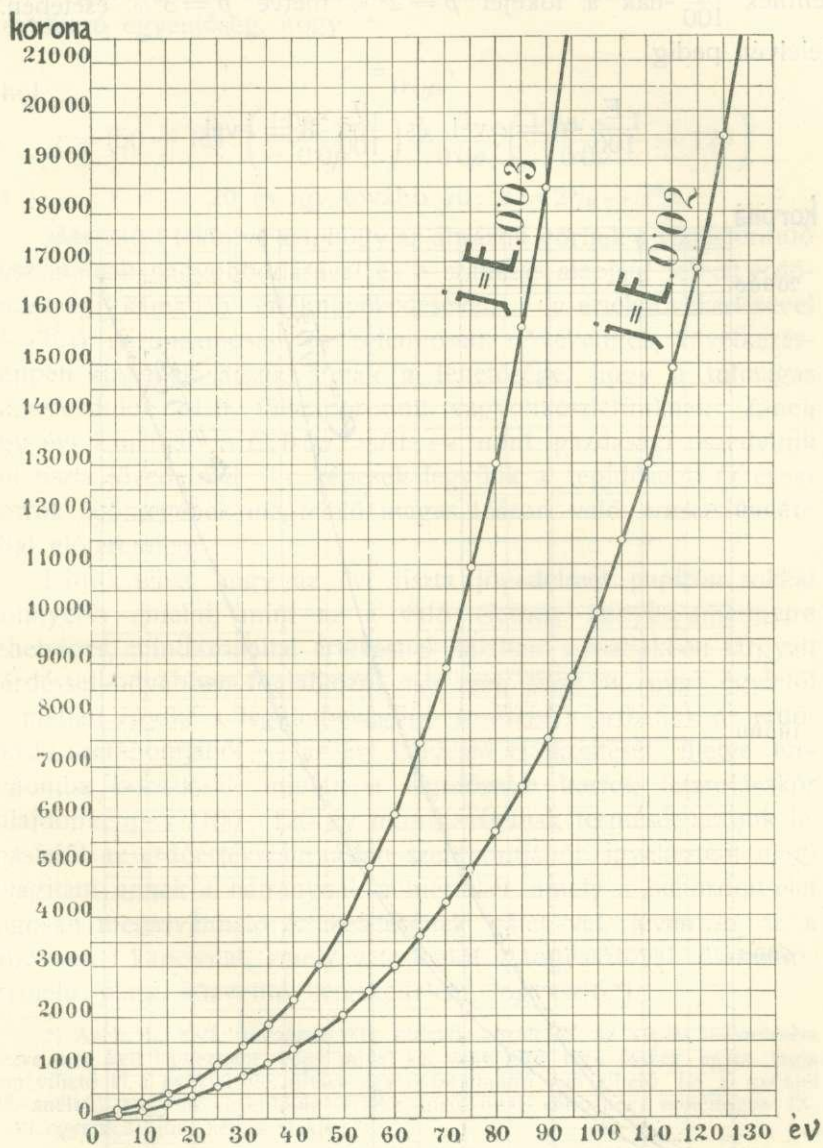
végül ide behelyettesítván sorba:

$$f = 10, 20 \text{ és így tovább } 130$$

$$1 \cdot 0p = 1 \cdot 02, \text{ illetve } = 1 \cdot 03, \text{ azaz } 0 \cdot 0p = 0 \cdot 02 - 0 \cdot 03$$

értékeket, az eredményeket az I. sz. grafikonba gyűjtöttem össze.

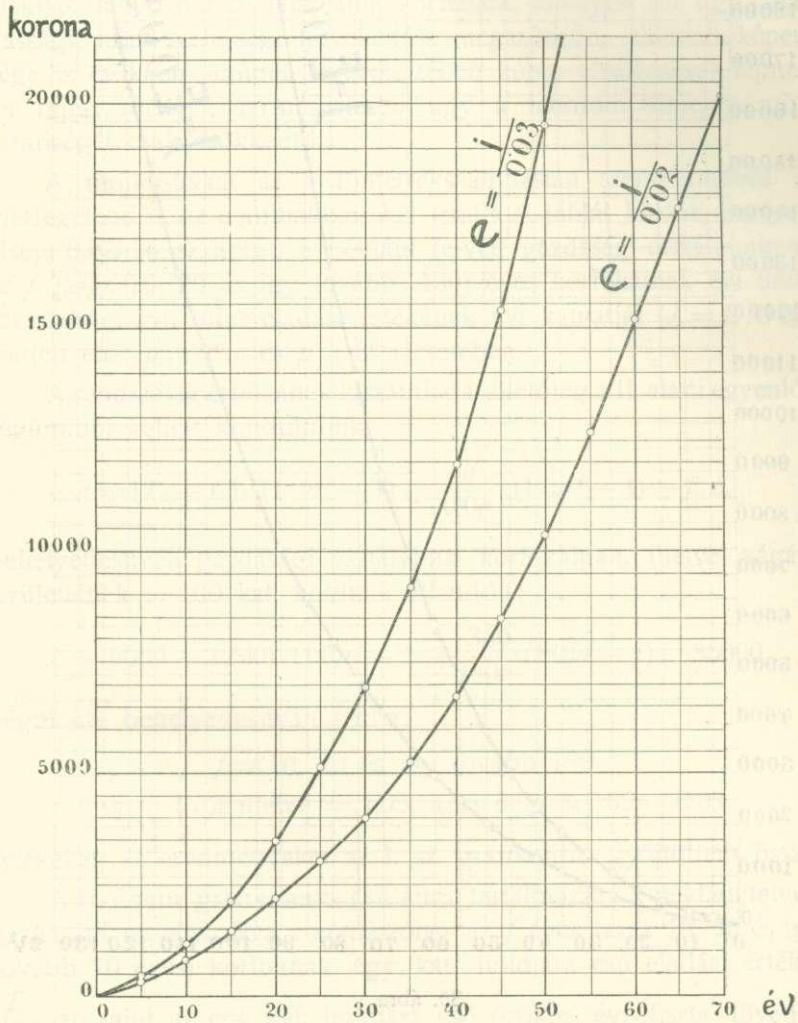
A II. számú grafikonunk (37. ábra) tartalmazza: a példával felvett gazdasági osztályunkra vonatkozólag az f éves (azaz 10, 20 és így tovább 70 éves) korfoknak egy kat. holdjára eső eladási értékét $\frac{E}{100}$ -at, mint az egy kat. holdjára eső örökös évi tiszta jövede-

36. ábra.

lemnek $\frac{J}{100}$ -nak a tőkét $p=2\%$, illetve $p=3\%$ esetében.
Jelelven pedig

$$\frac{E}{100} \text{-at} = e \text{-vel és } \frac{J}{100} \text{-at} = i \text{-vel,}$$

37. ábra.

II. sz. grafikonunk rendszámainak kiszámítási menetét jellemzi a következő egyenlőség, hogy

$$\text{ahol} \quad e = \frac{i}{0.0p},$$

$$e = (50 + 12) \cdot \left(\frac{1.0p^f - 1}{0.0p} \right) + \frac{3}{0.0p} \cdot \left(\frac{1.0p^f - 1}{0.0p} - 120 \right)$$

és $f = 10, 20$ és így tovább 70 ; $p = 2\% - 3\%$.

Már most tekintve azt, hogy az ábrázolt görbék a vágásforduló évszámainak nagyobbodásával és a számítás alapjául felvett erdőgazdasági kamatláb értéknövekedésével, $=p$ értéknövekedésével ($2-3\%$) párhuzamosan és rohamosan növekednek, következésképpen kizártnak látszik annak a lehetősége, hogy a túl magas vágásfordulók alatt fölszaporodott vagyonkészletünknek: E -nek egy évi kamatját $= E \cdot 0.0p = J \cdot t$ — mint gazdasági osztályunk évi tiszta jövedelmét — képesek legyünk a legidősebb (f éves) korfok fatömegének megfelelő magas tőáron való értékesíthetése által előteremteni.

Látjuk tehát, hogy az évi tiszta jövedelmet papíron sokkal könnyebb emelni, mint az a való életben annyira-amennyire lehetséges, mindazonáltal értékesnek találtam a fentiekben tárgyalt kérdéssel bővebben foglalkozni már csak azért is, mert egyfelől — méltán egyike a legéletbevágóbb feladatnak tarthatjuk az erdőgazda szempontjából — az évi fahozam értékesítését, illetve forgalomba bocsátását, miután a legidősebb korfok letarolásakor tulajdonképpen $100-120$ év munkásságának termését aratjuk le, másfelől az erdőértékszámítástan szempontjából igyekeztem megvilágítani annak a hátránynak a mértékét, amely a behordott élet jogosan megkívánható értékesítésének gátat vet, lévén ez az a lánczolatos kapcsolat, amely a termelőt a fogyasztóval összeköti: termelő, piac, közvetítő kereskedelem, fogyasztó.)*

*) Az E. L. XVI. füzetének 832. oldalán közölt IX. sz. képlet levezetésére nézve meg kell jegyezni, hogy mivel két vagy több tagu összeg egyik tagja sem vihető ki a gyökjel elé, illetve egy összeadandó sem vihető be a gyökjel alá, anélkül, hogy az egyenlőség értéke meg nem változnék, ennél fogva IX. alatti egyenlőségünk helyes alakja:

$$\text{IX.} \quad p = 100 \cdot \left(\sqrt{\frac{J(J+f \cdot \bar{d})}{J(T_e + C) + \bar{d} \cdot (S_{zk} + f \cdot T_e)} + 1} \right) - 1.$$

Következtetésünknel azonban a VIII. képletből indulván ki, a IX. képlet téves közlése azokra nem volt befolyással.

Szerző.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

Felterjesztés az állami erdőtisztek létszámrendezése ügyében a földmivelésügyi miniszterhez.

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Az Országos Erdészeti Egyesület legutóbb 1904. évi június hó 8-án fordult az állami erdőtisztek érdekében Nagyméltóságod hivatali elődjéhez, ebből az alkalomból is kifejtvén, hogy az erdőtiszteknek más állami tisztviselőkkel egyenértékű javadalmazásában egyik biztosítékát látja a hazai erdőgazdaság nyugodt továbbfejlődésének, amely veszélyeztetve volna, ha az erdőtiszti kar más tisztikarokkal szemben anyagiakban s ezzel társadalmi tekintetben is alárendelt helyzetben maradna, mert az ebből fakadó jogos elégedetlenség egyfelől akadálya volna annak, hogy a jelenlegi személyzet hivatását úgy gazdasági, mint nemzeti tekintetben oly kedvvel, sőt lelkesedéssel töltse be, amely a siker első feltétele, másfelől oda vezetne, hogy az erdészeti pályára, amelyre ekként az alárendeltség bélyege üttetnék reá, kevesen, azok is a középiskolát végzők legselejtesebb elemei közül mennének.

Nagyméltóságod kegyes volt az ezen aggodalmunkból fakadó kérésünket legtöbb pontjában teljesíteni; nevezetesen az erdőtisztek létszámát, a magasabb állások szaporításával érdemlegesen javítani s a régebbi felette sérelmes utiköltség-szabályzatot is hatályon kívül helyezni méltóztatott, amiért annak idején egyesületünk őszinte hálájának és köszönetének Nagyméltóságod előtt kifejezést adott. Most újból veszélyeztetve látjuk az állami erdőtiszteknek érdekeit.

Amidőn ugyanis a kormány az egyenlő képzettségű tisztviselők létszámait az 1909. évi államköltségvetésben egységes alapon készülni rendezni, az erdőtisztek körében az az aggály merült fel, vajjon az állami tisztviselőknek általános létszámrendezése alkalmából nem fognak-e ismét mellőztetni, mint ahogyan az 1893. évi fizetésrendezés alkalmával mellőztettek? Vajjon az a szolgálatuk természetéből folyólag és részben lóttartási átalányuk szükségszerű

kiegészítéseképpen, tehát csak részben vagy egyáltalában nem tehermentesen élvezett fa- és földjárandóságuk, amelynek értéke a nyugdíj megállapításánál figyelmen kívül marad és a törzsfizetésnek átlag csupán mintegy 11°/_o-át teszi ki, nem fog-e oly mellékjárandóságnak tekintetni, amely miatt a létszámrendezés jótéteményétől kizáratnak, miáltal ismét messze visszavetettének más főiskolai képzettségű tisztársaik mögé és főként a saját és özvegyeik nyugdíjának kiszabásánál számításba jövő jövedelemben megrövidítettének.

Amennyiben az erdőtiszteknek ez az aggodalma alaposnak bizonyulna, az az ür, amely őket a multban a többi főiskolai képzettségű tisztikaroktól elválasztotta s amely csak a mult évben hidaltatott át bizonyos mértékig, ismét előállana, sőt még mélyebb lenne, mint a multban. Mig ugyanis a mult évben eszközölt létszámrendezés főként a VIII. fizetési osztálybeli állásokat szaporította és a gyakornokoktól eltekintve az V—VIII. fizetési osztályokbeli állások arányszámát 22·4°/_o-ról 37°/_o-ra, tehát 14·6°/_o-kal emelte, addig a tervezett általános fizetésrendezés ezt az arányszámot ujjabb 18°/_o-kal emelné, amely főként az V—VII. fizetési osztályokra esnék s ezenfelül megszüntetné azt a régi visszásságot, hogy az erdőtisztek főiskolai minősítésük daczára a XI. fizetési osztályban kezdik szolgálatukat.

Az általános létszámrendezésben való részesedés tehát még nagyobb jelentőségű az állami erdőtiszti karra, mint a mult évben eszközölt állásarányosítás. Amidőn minden más szakma tisztviselői az uj normálstátus jótéteményében részesülnek, az erdőtisztekre, mint az általuk képviselt szakmára egyaránt mélyen sértő és lealázó volna, ha ezúttal ismét mellőzésben részesülnének és főiskolai képzettségük mintegy kétségbe vonatnék.

Nem szükséges Nagyméltóságod előtt bővebben fejtegetnünk, hogy a magyar erdőtiszti kar az erdőtörvény életbelépte óta mily óriási, gyakran nagy akadályokba ütköző feladatnak felelt meg zajtalan, de serény tevékenységével és ismeretes Nagyméltóságod előtt az is, hogy az erdőtisztekben a magyar állam egyik legmagyarabb érzelmű és legfegyelmezettebb tisztikarát bírja, amely legnagyobbbrészt nemzetiségek lakta vidéken működven, a magyar állameszmének már nagy szolgálatokat tett, amint ezt Nagy-

méltóságod maga is elismerte 1906. évi közgyűlésünkön tartott emlékezetes szavaival.

Nem lehet kormányzati cél e tisztikart, amely a népnek sokszor messze földön egyedüli magasabb képzettségű vezére, amely nagyrészt falvakban és apró városkákban lakva, a gyermeknevelés terén is más tisztviselőknél ily mértékben elő nem forduló nehézségekkel küzd, jogos kívánságainak megvonásával elégedetlenné, elkeseredetté tenni és ezzel törekvését, buzgóságát magának a gazdaságnak is nagy kárára letompítani.

Ennek erdőgazdaságunkra várható sajnálatos és káros következményeit kívánjuk elhárítani, amidőn ezuttal is bizalomteljesen fordulunk Nagyméltóságodhoz azzal a tiszteletteljes kéréssel, méltóztatnék magas befolyásának teljes latbavetésével oda hatni, hogy a főiskolai képzettségű tisztviselők tervezett általános létszámrendezése a maga teljességében már az 1909. évi államköltségvetésben az állami erdőtisztekre is kiterjesztessék, az ez elé gördülő akadályok elháríttassanak és ezzel a magyar erdőtiszt kar a többi főiskolai képzettségű tisztikarokkal egy sorba állíttassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilváníását.

Budapest, 1908. augusztus 31.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében

Bund Károly
titkár.

Bárá Bánffy Dezső
elnök.

II.

FELHÍVÁS

a „gr. Tisza Lajos“, a „Wagner Károly“, az „Erzsébet királyné“, a „Luczenbacher Pál alapítvány“-ból és a Faragó Béla-féle alapítványból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület fenn megnevezett öt jótékony alapítványából a folyó évi segélyek ez évi december hóban osztatnak ki. Az elsőnek a kamataiból az olyan önhibájukon kívül szorult helyzetbe jutott magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek nyerhetnek anyagi támogatást, kik az Országos Erdészeti Egye-

sületnek első belépésüktől kezdve mostanáig legalább öt éven át tagjai voltak s mint ilyenek, tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A második alapítványból pedig az olyan erdőtiszi és erdőaltiszi özvegyek és árvák nyerhetnek segílyt, kiknek férje, illetőleg atyja az Országos Erdészeti Egyesületnek állandóan és szintén legalább öt éven át tagja volt és tagsági kötelezettségét teljesítette. A harmadik alapítvány segélyeért olyan elhalt magyar erdőtiszték árva leányai folyamodhatnak, kik az egyesületnek halálukig s szintén legalább öt évig tagjai voltak és tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A negyedik alapítványból hasonló feltételek mellett erdőtiszi özvegyek és árvák, az ötödikből erdőtiszték és altiszték árvái nyernek segílyt.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt *bélyegtelen* folyamodványaikat legkésőbb folyó évi november hó 10-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz., II. emelet) nyujtsák be.

A folyamodványban kitüntetendő az élvezett fizetés vagy nyugdíj és nevelési pótlék összege, az összes gyermekek száma, kora és foglalkozása, nemkülönben az, hogy azok részesülnek-e máshonnan segélyben (alapítványi hely, ösztöndíj, állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segítő alap stb.).

A titkári hivatal.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

HIRDETMÉNY

állami (erdei) facsometék adományozása tárgyában.

69370/I. A—1/1908. számhoz. — Az állam által fenntartott erdei facsometekertekből az 1909. évi tavaszi és őszi erdőültetésekhez szükséges csometekészletek a földmivelésügyi miniszter által a következő feltételek szerint fognak az ez iránt folyamodó birtokosoknak kiosztatni:

I. feltétel. *A kopár és vizmosásos területek* beerdősítésére kért csometék, amennyiben az állami csometekertek készleteiből

kiszolgáltathatók, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 177-ik §-ának *b)* pontja értelmében *ingyen*, vagyis a termelési költségek elengedésével bocsátatnak a birtokosok rendelkezésére; a csemeték kiszedésével, csomagolásával s vasúthoz való szállításával járó, ezer darab csemete után 1 K-val számított és utánvétellel beszedendő költségeket azonban, továbbá a vasúti szállítási költségeket rendszerint a birtokosnak kell viselni.

II. feltétel. Kivételesen kisbirtokosok részére, amennyiben az *illetékes kir. erdőfelügyelő igazolja*, hogy a folyamodót a fent említett költségek anyagi erejéhez képest aránytalanul megterhelnék, a csemeték a folyamodóhoz legközelebb fekvő, utolsó vasúti állomásra teljesen díjtalanul fognak elszállíttatni.

III. feltétel. Az I. és II. *pontban említett erdősitések céljaira szükséges* csemeték kiszolgáltatása után *esetleg még fennmaradó* készletből *másféle erdősitések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére)* is adatnak ki csemeték, azonban csak az alább feltüntetett átlagos termelési költségeknek és ezeken felül a csemeték kiszedésével, csomagolásával s vasúthoz való szállításával járó, ezrenként 1 K-val számított költségek megtérítése mellett, melyek utánvétellel szedetnek be. A vasúti szállítás költségeit szintén a folyamodó birtokos viseli.

Az átlagos termelési költségek fejében — fanemek szerint — a következő összegek számíttatnak fel:

Csemetefaj	1000 darabonként					
	1 évesért		2 évesért		3 évesért	
	K	f.	K	f.	K	f.
Luczfenyő	—	60	1	—	1	40
Jegenyefenyő	1	—	1	60	2	20
Erdeifenyő	—	80	1	40	2	—
Feketefenyő	1	—	1	60	2	20
Vörösfenyő	1	20	2	—	2	80
Tölgy	3	—	4	—	—	—
Kőris, juhar, akác és szil	2	50	3	80	—	—
Dió	10	—	16	—	—	—
Szelid gesztenye	8	—	12	—	—	—

IV. feltétel. Kisbirtokosoknak kivételes esetekben, midőn a kir. erdőfelügyelőség igazolja, hogy az előbbi pontban említett célra szükségelt csemetemennyiséget saját költségükön nem képesek előállítani s aránytalan megterhelhetőségük nélkül a teljes termelési költségeket sem viselhetik, a *termelési költségek 50%-a elengedhető.*

A csemeték kiosztásánál először is azok a birtokosok fognak figyelembe vétetni, kiknek kopár s vizmosásos területei a törvény alapján befásításra hatóságilag ki vannak jelölve.

Az I. és II. feltételek szerint ingyen kiosztott csemetékkel beerdősített területek jövőre az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2-ik s illetve 4-ik szakaszának rendelkezései szerint kezelendő erdőknek fognak tekintetni.

Azok a birtokosok, akik az I—IV. alatt felsorolt feltételek valamelyike szerint csemetékben részesülni kívánnak, 1 koronás bélyeggel ellátott **folyamodványaikat legkésőbb 1908. évi december hó 15-ig terjesszék be, még pedig közvetlenül az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez, mert az elkésve beérkezett, vagy nem az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez, hanem más hatóságokhoz beterjesztett kérelmek csak akkor vétetnek figyelembe, ha a kir. erdőfelügyelőséghez kellő időben beterjesztett kérelmeknek teljesítése után esetleg még megfelelő csemetekészlet rendelkezésre fog állani.**

A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniök a beerdősítendő terület helyét (község, dülő), minőségét (kopár, vizmosásos, futóhomok terület vagy vágás, tisztás stb.) és kiterjedését (kat. hold), továbbá a szükséges csemeték fajtát, korát és mennyiségét, az elültetés idejét (tavasz vagy őszi), a folyamodó vagy megbizottjának pontos címét (lakóhely, utolsó posta és vasuti állomás) és végül azt, hogy a fentebb közölt feltételek közül melyik szerint kérik a csemeték kiszolgáltatását.

Végül figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok, hogy ezen hirdetmény alapján csakis *erdősítésre alkalmas s a fent elősorolt faju, egy-két éves, kivételesen három éves csemeték kerülnek kiosztásra*, amelyek tehát utak, tagok szegélyezésére és parkozási célokra nem alkalmasak, továbbá, hogy az olyan folyamodók, kik a kért s kiutalványozott csemetéket annak idején ok nélkül visszautasítják, a jövőre az állami csemetékben való részeltetés kedvezményétől esznek.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai részére szükséges csemeték kiutaványozása iránt a szükséges lépéseket a m. kir. állami erdőhivatalok teszik meg, ezeknek a birtokosoknak tehát szükségleteiket az illetékes m. kir. állami erdőhivatalnál kell bejelenteni.

Budapest, 1908. évi szeptember hóban.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. *Urbanovszky Béla* m. k. erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja (Kőrösmező) f. hó 8-án Budapesten, a keleti pályaudvaron hirtelen meghalt. Temetése a budapesti szaktársak élénk részvétele mellett 10-én ment végbe.

Jókai Lajos m. k. erdészeti főmérnök (Besztercze) rövid szenvedés után f. hó 8-án elhunyt.

Béke hamvaikra!

Jegenyefenyő-betegség. Dániában az utóbbi esztendőben több vidéken 10—20 éves jegenyefenyőkön az 1902-ik esztendőben leirt *Sphaerella Abietis* gombafaj kártevő módon jelent meg. A gomba tavasszal a fiatal hajtások tüit támadja meg, miközben azok eleinte barnasárga, utóbb pedig sötétbarna, végül fekete-barna színt öltenek. A beteg hajtások meggörbülnek és később könnyen töredeznek. A betegség tünetek tehát első tekintetre nagy hasonlatosságot árulnak el a tavaszi éjjeli fagyok okozta kártételekkel és olykor talán ezekkel össze is tévesztettek.

Az *Abies pectinata*-n kívül egészen ugyanilyen módon támadtatnak meg az *A. Nordmanniana*, *A. Pinsapo* és *A. cephalonica* fenyőfajok. A betegség szerencsére a megtámadott fákra nézve nem látszik végzetesnek lenni. Olyan fák, amelyek a 30 esztendőt meghaladták, a gombától egyáltalában alig támadtatnak meg.

Tétényi.

Védekezés a fagyöngy ellen. A fagyöngynek általában ismeretes élőködő természetét illetőleg, az okozott kártétel tekintetében különösen figyelemreméltó az a körülmény, hogy a fagyöngy-bokor örökzöld leveleinél fogva télen is vizet párologtat a megtámadott fából, amely időszakban tudvalevőleg a fák vízszolgáltatása amugy is nagyon csekély. Ezáltal pedig kiváltképpen az ágcsúcsok szenvednek, sőt el is halmak. Eme károsítás következtében beálló korona-eltorzításon kívül az erdészeti üzem szempontjából a termelt faanyag értékcsökkentése is nevezetes szerepet visz, amennyiben a fagyöngy szivógyökerei a fatestet átlukasztják. A fagyöngy-bokroknak egyszerű lenyesése nem elegendő, hanem a fagyöngyöt hordozó ágak távolabb a begyökeresedés helyétől lefűrészelve; ezáltal t. i. a kéreg alatt olykor messze távolságra elnyúló fagyöngy-gyökerek, amelyek új, járulékos (adventív) rügyeket képezhetnek, tönkremennek, illetőleg eltávolíthatnak és így további fejlődésükben végképpen meggátoltatnak. *Tétfényi.*

Stainer Gyula cs. és kir. udvari szállító, magpergetőgyáros Körmenten, ezennel felhívja a közzétett mellékletre az igen tisztelt szakközönség szíves figyelmét és kéri, jóhírnevű cégét megrendeléseknél igénybe venni.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

Földmivelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Simenszky Kálmán* és *Gyöngyössy Béla* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőfelügyelőket, valamint *Levitzky Albert* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsost főerdőtanácsosokká, továbbá *Kolosy Béla* és *Jausz Sándor* alerdőfelügyelőket erdőfelügyelőkké kinevezem, *Krajcsovits Béla* és *Rochlitz Dezső* erdőfelügyelőknak pedig a főerdőtanácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozom.

Kelt Bad-Ischlben, 1908. évi augusztus hó 7-én.

Ferencz József s. k.

Darányfi Ignác s. k.

*

A m. kir. földmiv. ügyi miniszter áthelyezte — a szolgálat érdekében — *Laukó Sándor* kir. erdőfelügyelőt Turócszentmártonból Besztercebányára és megbizta a besztercebányai kir. erdőfelügyelőség vezetésével; s egyidejűleg áthelyezte — kinevezéssel kapcsolatban — *Kolosy Béla* kir. erdőfelügyelőt Debreczenből Nagyváradra és *Jausz Sándor* kir. erdőfelügyelőt Budapestről Turócszentmártonba s megbizta előbbi a nagyvárad, utóbbi a turócszentmártoni kir. erdőfelügyelőség vezetésével.

*

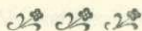
A m. kir. földmiv. ügyi miniszter áthelyezte *Juron Bernát* m. kir. erdészti a dési m. kir. állami erdőhivatal kerületéből (Nagyilondáról) Óradnára és megbizta őt a radnai, *Koralevszky Géza* főerdészti pedig a szamosvölgyi felső m. kir. erdőgondnokság vezetésével; s egyuttal a 2622/eln. 1908. számú rendelet módosításával áthelyezte az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal kerületéből (Turdosinból) *Bárdos József* m. kir. erdőmestert a Nagyilonda székhelynek Désre való áttétele folytán Désre.

*

A m. kir. földmiv. ügyi miniszter *Masztics Ádám* m. kir. főerdészti Máramaroszigetről (az erdőmérnökségtől) Tótsóvárra (erdőmérnökséghez) és *Bohuniczky Endrét* Tótsóváról (az erdőmérnökségtől) Máramaroszigetre (az erdőmérnökséghez) áthelyezte.

*

A m. kir. földmiv. ügyi miniszter *Zay Ádám*, m. kir. főerdészti a máramaroszigeti erdőigazgatóság kerületéből, a tótsóvári erdőhivatal kerületébe, *Kakas Ödön*, m. kir. erdészti pedig a tótsóvári erdőhivatal kerületéből, az orsovai erdőhivatal kerületébe helyezte át s előbbi az ujhutai, utóbbi pedig a berzászkai m. kir. erdőgondnokság vezetésével bizta meg.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

RENDELET

a birtokrendezési törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 1908. évi XXXIX. t.-cz. hatálya területén levő közigazgatási erdészeti bizottságoknak, kir. erdőfelügyelőségeknek és a m. kir. állami erdőhivataloknak a törvény végrehajtásával kapcsolatban kiadott 15500/1908. és 18200/1908. I. M. számú igazságügyminiszteri rendeletek tárgyában.

M. kir. földm. min. 69492. I/A—1. szám. — A birtokrendezést, különösen az urbéri elkülönítést, arányosítást és tagosítást tárgyaló 1836. évi VI., X., XII., 1840. évi VII., XXX., XXXI. és 1871. évi LIII. t.-cz.-ek módosításáról és kiegészítéséről szóló 1908. évi XXXIX. t.-czikk a kihirdetés napján, 1908. évi aug. hó 6-án életbelépven, a m. kir. igazságügyi miniszter ur e törvény 4. és 8. §-ában nyert felhatalmazás alapján 15500/1908. és 18200/1908. I. M. szám alatt a Budapesti Közlöny folyó évi augusztus hó 6-iki számában közzétett és a Földmívelési Értesítő legközelebbi számában is megjelenő két rendeletet adott ki, melyek közül az első a törvényhatósági tisztí ügyészeknek az 1908. évi XXXIX. t.-czikk hatályossága területén folyó birtokrendezési ügyekben való közreműködését szabályozza, a második pedig a törvény végrehajtásával kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket állapítja meg.

Midőn erről a czimet tudomás és mihez tartás végett értesitem, egyszersmind szükségesnek tartom a czim figyelmét különösen is felhívni a rendeletek ama fontos intézkedéseire, melyek a birtokrendezési eljárások során a közérdeknek az 1879. évi XXXI. t.-czikk szempontjából való megvédésére az erre hivatott hatóságoknak kellő alapot nyújtanak.

A 15500/1908. I. M. számú rendelet 13. §-ában ugyanis ki van mondva, hogy az előmunkálatok az érdemleges tárgyalás és a végrehajtás megkezdésére, valamint az új birtokba való birói bevezetésre kitűzött határnapról, ha az eljárás erdőre is kiterjed, értesíteni kell a kir. erdőfelügyelőséget, és az állami erdőhivatalt is, hogy a közérdeket érintő esetleges észrevételeiket megtehessek és a tárgyalásokon is résztvehessenek.

A kir. erdőfelügyelőségnek és a m. kir. állami erdőhivatalnak tehát módjában fog állani, a birtokrendezések főbb mozzanatairól

tudomást szerezni, a tárgyalásokon magát kiküldöttjével képvisel-
tetni, a közérdek megvédése céljából észrevételeit megtenni és oda-
hatni, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cikknek a véderdőkre, feltétlen
erdőtalanon álló erdőkre, az üzemterv szerint kezelendő erdőkre
és a beerdősítendő kopár területekre fennálló rendelkezései a
birtokrendezési eljárás során figyelembe vétessenek.

Általában mindazon esetekben, midőn a birtokrendezési eljárás
folyamán erdők illetőleg az erdők állományához tartozó területek
és közgazdasági szempontból beerdősítendő kopárok tulajdonjogi
változásáról, vagy azok kezelésének és használatának bármintemű
megváltoztatásáról lesz szó, módjában fog állani a kir. erdő-
felügyelőségnek és a m. kir. állami erdőhivatalnak abban az
esetben, ha a tervezett változás a közérdek szempontjából káros-
nak mutatkoznék, ennek következményeiről az érdekelteket ideje-
korán felvilágosítani és azokat már eleve is figyelmeztetni arra,
hogy kihasítandó birtok-illetőségüket, ha az az 1879. évi XXXI.
t.-cikk 2., 4., 17. vagy 165. §-ának, illetőleg az 1898. évi XIX.
t.-cikk 1. §-ának hatálya alá tartoznák, a törvény most idézett
szakaszai értelmében lesznek kötelesek kezelni.

A kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal illetén
közbelépésének és jóakaratu figyelmeztetéseinek mindenesetre
meglesz legalább az a jó hatása, hogy az érdekeltek az erdők
birtokváltozásainak következményei felől nem maradnak tájéko-
zatlanságban és jóhiszeműleg nem követhetnek el később olyan cselek-
ményeket, melyek az idézett törvények rendelkezéseibe ütköznek.

Elvárom tehát a kir. erdőfelügyelőségtől és a m. kir. állami
erdőhivataltól, hogy a 15500/1908. I. M. számú rendelet 13. §-ában
biztosított eme jogát a közérdek s egyszersmind a birtokosok
érdekeinek lehető megóvása céljából minden esetben megfele-
lően gyakorolni fogja.

Felhivom továbbá a czim figyelmét a 15500/1908. I. M. számú
rendelet 1. és 12. §-ára, amelyekben ki van mondva, hogy a
törvényszék a birtokrendezési ügyekben hozott ítéleteket és az
egyezségeket, az utóbbiakra vonatkozó határozatokkal együtt a
törvényhatóság tisztii ügyészének is kézbesíteti s egyidejűleg, ha
az eljárás erdőre is kiterjed, közli az erdőfelügyelőséggel és az
állami erdőhivatallal is.

A rendelet 1. §-a kimondja egyszersmind, hogy a tiszti ügyész a kézbesített ítélet vagy határozat ellen, a szabályszerű kézbesítéstől számított törvényes határidőn belül közérdekből éppen olyan jogorvoslatokkal élhet, mint a birtokrendezési eljárásra fennálló törvényes határozmányok értelmében bármely más érdekelt fél. Megilleti továbbá a tiszti ügyészt az a jog is, hogy közérdekből a végrehajtási eljárás során előterjesztéssel éljen.

Azokat az eseteket, amelyekben az ítélet egyéb határozat vagy egyezség, továbbá az eljáró bírónak a végrehajtás során tett intézkedése a közérdeket különösen sérti, a rendelet 2., illetőleg 3. §-a sorolja fel.

Ezeknek fennforgása esetén a tiszti ügyész a jogorvoslatot, az idézett rendelet 4. §-a értelmében minden további utasítás bevárása nélkül beadni köteles.

De köteles a tiszti ügyész jogorvoslattal élni a hivatkozott rendelet 5. §-a értelmében akkor is, ha annak beadására a felelőviteli határidőn belül a törvényhatóság első tisztviselője vagy a földmivelügyi miniszter utasítja.

Abból a célból, hogy indokolt esetekben a tiszti ügyészt a felelőviteli határidőn belül jogorvoslat beadására utasíthassam, felhívom a királyi erdőfelügyelőséget és a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy az említett bírósági ítéleteket és egyéb határozatokat, amint azokat kézhez veszi, azonnal behatóan tanulmányozza át és abban az esetben, ha az ítéletet, illetőleg határozatot, vagy a végrehajtás során tett intézkedést a gondozására bízott érdekek szempontjából sérelmesnek találná, erről ide tüzetesen indokolt, kimerítő jelentést tegyen.

A jelentés a rövid felelőviteli határidőre való tekintettel azonnal, de legkésőbb a bírósági kiadmány kézbevételeitől, illetőleg az intézkedés megtételétől számított 5 nap alatt terjesztendő előm s a figyelem felkeltése céljából úgy maga a jelentés, mint annak külső borítéka „Sürgős“ jelzéssel látandó el.

Mint hogy pedig magából a bírósági ítéletből, illetőleg határozatból az előzmények és az ügy lefolyásának kellő ismerete nélkül előreláthatólag nem lesz minden esetben kétségtelenül és szabatosan megállapítható, hogy vajjon az sérti-e s mennyiben a közérdeket, felhívom egyuttal a kir. erdőfelügyelőséget és a m. kir.

állami erdőhivatalt, hogy a birtokrendezési ügyeket erre a körülményre való tekintettel is állandóan éber figyelemmel kísérje, a tárgyalásokon lehetőleg a 18200/1908. I. M. számú rendelet 2—6. §-ai értelmében elrendelt kiegészítő tárgyaláson pedig minden esetben részt vegyen és igyekezzék az ügy állásáról való bírósági ítélet, vagy egyéb határozat hozatala és kézbesítése, illetőleg végrehajtási intézkedés megtétele előtt minden irányban részletes és alapos tájékozást szerezni.

Felhívom végül a czim figyelmét az 1908. évi XXXIX. t.-cz. 1. §-ának utolsóelőtti bekezdésében foglalt rendelkezésre, amely kimondja, hogy a már befejezett arányosítási eljárás után közösen maradt erdőkből, továbbá az 1871. évi LIII. t.-czikk 32. §-a tekintetbe vételével elkülönített erdőkből egyéni illetmények elkülönítésének sem birtokrendezési, sem polgári peres eljárás útján helye nincsen azok részére sem, akik azt az érdemleges tárgyalás során jogszerűen kérelmezhatték volna.

A közösség tehát e rendelkezés szerint többé sem az arányosítás folytán alkotott közbirtokosságok erdeinél, sem pedig az urbéri elkülönítés folytán a volt urbéreszek fajzási jogának megváltása fejében kiadott erdőknél meg nem szüntethető és a szóban lévő erdők egyénenként való felosztása meg nem engedhető.

Indokolt esetekben azonban az idézett törvényszakasz utolsó bekezdése megadja a lehetőséget arra, hogy az arányosítás után közösen maradó egyes erdőterületek a közösen maradt legelőhöz és viszont a közös legelők a közös erdőkhöz csatoltassanak.

Az e részben követendő eljárás részletei később fognak szabályoztatni.

Budapest, 1908. évi augusztus hó 26-án.

A miniszter helyett:

Ottlik s. k.
államtitkár.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1908. évi augusztus hóban.

A rövidítések magyarázata :

Alapítványi kamat	= ak.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	= H. F.
Alapítványi tőketörlesztés	= att.	Ertevézések az erdőrendezés köréből	= Éc.
Altiszti segélyalap	= Asa.	Hirdetési díj az E. L.	= hd.
Áttutó bevétel	= áb.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	= Ehd.
Bedó Albert alapítvány	= BAa.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	= ik.
Bükkützifa romlása stb.	= Btr.	Kedvezményes lapdíj	= kld.
Egyéb bevétel	= Egy.	Készpénz alapítvány	= k. a.
Erdei facsemeték nevelése	= Ecs.	Külföldi fanemek tenyésztése	= Kft.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- testán) I. kötet	= Eép. I. I.	Lakbér	= lb.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	= Eép. I. 2.	Lapdíj (Erd. Lapok)	= ld.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut-, vasut- és hidépítéstan)	= Eép. II.	Legelő erdők (Földes J.)	= FL.
Erdészeti Géptan	= Egt.	Legelő-erdők berendezése	= M. L.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	= EL.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	= EOT.
Erdészeti Növénytan II. rész	= Nvt. II.	Népszerű növénytan	= N. Nvt.
Erdészeti Nyereségszámítástan	= Enyt.	O Felsőge fénynyomatu arcképe	= OFa.
Erdészeti rendelvek tára	= Ert.	Perköltség	= Prk.
Erdészeti zsebnaptár	= Npt.	Postaköltség	= pk.
„Erdő” című lap	= Eld.	Rendkívüli bevétel	= rb.
Erdőbecsléstan II. kiadás	= Ebt.	Szálaló Erdők Berendezése	= Szeb.
Erdőértékszámítástan II. kiadás	= Eét.	Számtan e dóóri szakiskolák részére	= Sz.
Erdőőr	= Eö.	Tagsági díj	= td.
Erdőrendezéstan	= Rz.	Tangens-táblázatok	= Tt.
Erdőrendezéstan (Fekete)	= Rzf.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	= TLa.
Erdők berendezése	= Eb.	Titkári nyugdíjalap	= t. ny. a.
Erzsébet királyné alapítvány	= E. a.	Tölgy és Tenyésztése	= Töt.
Értékpapírok kamatai	= Ék.	Vadászati ismeretek kézikönyve	= Vit.
		Wagner Károly alapítvány	= WKa.

	Befizetések K
Ágh Gyula ak. 5.—, pk. —35	5.35
Almássy István td.	16.—
Apáthy Vilmos td. 16.—, pk. —35	16.35
Gr. Apponyi Albert ak. 20.—, pk. —35	20.35
Arz Károly td.	16.—
Ács Sándor ak. 16.—, pk. —35	16.35
Arnaut Miklós td.	42.—
Azzola János td. 16.—, pk. —35	16.35
Aistleitner Hugó td. 16.—, pk. —35	16.35
Gr. Andrassy Gy. erdőhiv. td. 16.—, pk. —35	16.35
Baumgarten József lb. 210.—, üb. 1.50	211.50
Bund Károly tnya. 46.66, üb. 2.50	49.16
Átvitel	442.11

	Befizetések K
Áttétel	442.11
Barna György td. 16.—, pk. —35	16.35
Bodross József td. 16.—, pk. —35	16.35
Bekény Aladár ak. 6.—, pk. —35	6.35
Beyer Jenő td.	16.—
Boda Dénes td.	16.—
Bóna Endre td.	6.—
Bossányi István ak. 16.—, pk. —35	16.35
Boszniai kormány hd.	115.11
Branich Kálmán td. 16.—, pk. —35	16.35
Brebenár József td.	10.—
Dr. Bedó Albert lb. 175.—, üb. 3.50	178.50
Balás Sándor hd. 16.—, pk. —35	16.35
Átvitel	871.82

Befizetések K	
Áttétel 871.82	
Bárdos József td. 22.—, pk.	
—65 — — — — —	22.65
Barsi Árpád td. 16.—, pk. —35	16.35
Özv. Blaschek Edéné kld. 6.—,	
pk. —23 — — — — —	6.23
Blau Mór td. 16.—, pk. —35	16.35
Dr. Böck Hugó td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Bózer Jenő td. 16.—, pk. —35	16.35
Burdáts János ak. 14.—, pk.	
—35 — — — — —	14.35
Bartók Ernő td. — — — — —	16.—
Besztercze város td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Besztercebánya város kld. 6.—,	
pk. —35 — — — — —	6.35
Biach Fülöp td. 16.—, pk. —35	16.35
Borczun Péter td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Borhy György td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Buzás János td. 16.—, pk. —35	16.35
Bachó János td. 16.—, pk. —35	16.35
Balogh Boldizsár td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Bohuniczky Endre td. 16.—,	
pk. —35 — — — — —	16.35
Botka György td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Bertók Soma td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Bucsányi József td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Borsai közbirt. td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Buchwald és tsa hd. — — — — —	32.95
Blum és tsa td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Boeriu Virgil td. — — — — —	16.—
Buchalla Samu td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Átvitel	1280.65

Befizetések K	
Áttétel 1280.65	
Baciu János Sz. 1.50, pk. —45	1.95
Balogh András hd. — — — — —	19.75
Bartha Károly ld. — — — — —	8.—
Bellatinczi urad. erdészete ld. 16.—	
Besztercebányai erdőig. hd. 34.30	
Dr. Bernátsky Jenő td. — — — — —	16.—
Bidló Ignác td. 16.— pk. —35	16.35
Dr. Bilarkó György hd. — — — — —	10.15
Braxatoris Zoltán td. — — — — —	8.—
Bánffy Róza gnő ak. 20.— pk.	
—35 — — — — —	20.35
Bársony József td. — — — — —	16.—
Csemiczky Aladár td. 16.—,	
pk. —35 — — — — —	16.35
Gróf Csáky urad. td. 16.—,	
pk. —36 — — — — —	16.36
Cornidesz György td. 16.—,	
pk. —35 — — — — —	16.35
Cseres Gyula ak. 2.—, pk. —35	2.35
Csiba György td. 16.—, pk.	
—33 — — — — —	16.33
Chalupeczky János td. 8.—,	
pk. —35 — — — — —	8.35
Csikbánkfalvi közbirt. hd. — — — — —	35.75
Daempff István ak. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Despot Dániel td. — — — — —	16.—
Donáth Sándor ak. 8.—, pk.	
—35 — — — — —	8.35
Draskovich József td. — — — — —	16.—
Duscheck János td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Darkó Gábor td. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Derecskei Károly ak. 16.—,	
pk. —35 — — — — —	16.35
Dávid János td. — — — — —	16.—
Dezső Zsigmond ak. 16.—, pk.	
—35 — — — — —	16.35
Átvitel	1697.44

	Befizetések K
	Áttétel 1697.44
Dénes Géza td. 16.—, pk. —33	16.33
Dobó Jenő td.	16.—
Dobsina város hd.	32.55
Esztergom város td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Engel A. fia td. 16.—, pk. —35	16.35
Erdődy György ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Egry Ferencz td. 32.—, pk. —35	32.35
Ehrenwald Vilmos td. 16.—,	
pk. —35	16.35
Egyed György td. 10.66, pk.	
—35	11.01
Erdey János td. 16.—, pk. —35	16.35
Gr. Erdődy Gyula ak. 100.—,	
pk. —35	100.35
Ernusz Kelemen ak. 10.—,	
pk. —35	10.35
Hg. Esterházy urad. hd.	13.35
Ercsényi István td.	10.—
Gr. Eszterházy erdőhiv. hd.	
60.98, áb. 6.77	67.75
Fehér Pál ak.	5.—
Füzéri erdőhiv. Eő.	24.—
Dr. Fodor László td. 16.—,	
pk. —35	16.35
Frits Gyula td.	16.—
Franklin-Társulat Eld.	1848.90
Földhitelintézet ék.	8.37
Faragó Béla td. 16.—, pk. —35	16.35
Franciscy Vilmos td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Br. Feilitzsch Artur ak. 16.—,	
pk. —35	16.35
Fóthy Nándor ak. 10.—, pk.	
—35	10.35
Figura József td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Felsővissói közbirt. td. 16.—,	
pk. —35	16.35
	Átvitel 4099.95

	Befizetések K
	Áttétel 4099.95
Forberger Pál td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Füzy István td. 8.—, pk. —35	8.35
Farkas Pál td. 16.—, pk. —35	16.35
Füstös Zoltán td.	16.—
Fritz Rezső td. 16.—, pk. —35	16.35
Fatern. és faker. hiv. egyes.	
td. 32.—, pk. —16	32.16
Ferencsik Ödön td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Földmiv. min. hd.	14.15
" " ás.	6000.—
Felsőpiáni község. hd.	18.15
Gaal Károly lb. 150.—, üb.	
1.50	151.50
Geiszler Frigyes td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Gunesch Gottfried td.	16.—
Gyarmathy Mózes td.	16.—
Goró Ferencz td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Ifj. Garlathy Oszkár td. 5.—,	
pk. —10, Ert. 1.50	6.60
Gaszner Imre td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Gölniczbánya város td. 16.—,	
pk. —35	16.35
Gontkó Ignác td. 11.—, pk.	
—35	11.35
Gura Károly td. 16.—, pk. —35	16.35
Gasparez Lajos td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Györke István ak. 2.—, pk. —35	2.35
Br. Ghyllányi Imre td. 16.—,	
pk. —35	16.35
Gründl Gyula ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Gálfy István td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Gombossy József td. 16.—, pk.	
—35	16.35
	Atvétel 10621.46

		Befizetések K	
		Áttétel 10621.46	
György Endre ak.	20.—, pk.		
—.	.35	20.35	
Guttenberg Pál td.	16.—, pk.		
—.	.16	16.16	
Ifj. Giller János td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Granzer Jenő Sz.	1.50, pk. —.45	1.95	
Gógl Adolf td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Ganovszky Gusztáv td.		20.—	
Hajdu János td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Hoós Ernő ak.		8.—	
Huszár Kornél td.		8.—	
Hegedüs Béla td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Holzner Gyula td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Hammer Károly ak.	15.—, pk.		
—.	.35	15. 5	
Hallama Mihály td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Haliarszky Samu td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Hárs István ak.	7.—, pk. —.35	7.35	
Hoffmann Antal td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Horváthy Ferencz td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Hornung Gusztáv td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Hám Ferencz td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
ifj. Havas János ak.	3.—, pk.		
—.	.35	3.35	
Hajdu Rezső ak.	32.—, pk.		
—.	.65	32.65	
Hamar László td.		10.—	
Hirspeck Ágost td.	16.—, pk.		
—.	.35	16.35	
Hoznek Gyula td.		8.—	
Hermann Jaroslav td.	16.—, pk. —.35	16.35	
		Átvitel 10985.17	

		Befizetések K	
		Áttétel 10985.17	
Horváth József td.		16.—	
Haderdány András td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Haba Pál npt.	1.—, pk. —.45	1.45	
Incze Manó td.		5.—	
Irinyi Aurél td.		5.—	
Imre Dénes ak.	3.—, pk. —.35	3.35	
Ivaskó Sándor td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Juron Bernát td.		20.—	
Özv. Jenőffy Jenőné ak.	6.—, pk. —.35	6.35	
Jüngling János td.		16.—	
Jausz Sándor td.		20.—	
Janusek István td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Jovics Lázár ak.	23.—, pk. —.60	23.60	
Kecskeméthy Emil dr.	lb. 300.—, üb. 1.—	301.—	
Kovács Ferenc lb.	170.—, üb. 1.—	171.—	
K. Erdődi erdőhiv. áb.		3.45	
Kolozs József td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Kárász Imre ak.	20.—, pk. —.35	20.35	
N. Kiss Miklós örök. ak.	20.—, pk. —.35	20.35	
N. Kiss Pál ak.	20.—, pk. —.35	20.35	
Körös László ak.	16.—, pk. —.35	16.35	
Kovács Gusztáv td.		16.—	
Krause Géza td.	16.—, pk. —.33	16.33	
Özv. Kutrovics Istvánné ak.	16.—, pk. —.35	16.35	
Kakas Ödön td.		17.—	
Kallivoda Andor td.	2.—, pk. —.35	2.35	
Kelemen Béla td.	16.—, pk. —.35	16.35	
Br. Kemény Kálmán td.	16.—, pk. —.35	16.35	
		Átvitel 11820.90	

Befizetések K	
Áttétel 11820.90	
Kincses József td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Király Emil td. 16.—, pk. —.08	16.08
Karsai Károly td. 16.—, pk.	
—55	16.55
Kárász István ak. 13.—, pk.	
—35	13.35
Kálmár Tivadar ak.	9.—
Károlyi Árpád ak. 6.—, pk.	
—22	6.22
Kemka Gyula td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Kolossy Béla td. 16.—, pk. —.35	16.35
Komka Zoltán td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Kodolányi Gyula td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Kostialik István td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Kovács Antal td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Kenessey Kálmán br. ak. 10.—, pk. —.35	10.35
Kiszelly Gyula td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Kraft József td. 15.—, pk. —.35	15.35
Kolossy Imre td. 8.—, pk. —.35	8.35
Koralevszky Géza td. 16.—, pk. —.35	16.35
Koren Ödön td. 16.—, pk. —.16	16.16
Kovaliczky Vladimir td. 16.—, pk. —.55	16.55
Korsenszky Antal td.	16.—
Kostenszky Béla td.	4.—
Kutász Lipót npt. 1.—, pk. —.12	1.12
Klein Zsigmond ka.	500.—
László Miksa lb. 56.—, üb. 1.—	57.—
Lantos Izsóné lb. 330.—, üb. 1.50	331.50
Libohorszky József tnya.	3.33
Átvitel 13008.96	

Befizetések K	
Áttétel 13008.96	
Laukó Sándor ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Lenhard Antal td. 13.—, pk.	
—43	13.43
Lőw Jenő td.	16.—
Lipcsey László td.	4.—
Ludmann Miksa td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Linhart Ödön td.	4.—
Lőcse város ak. 10.—, pk. —.35	10.35
Libohorszky József áb.	14.08
Lang Ernő td. 16.—, pk. —.35	16.35
Dr. Loncar József td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Lőwárdy Alajos td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Lászlóffy Gábor ak. 6.—, pk.	
—16	6.16
Lochián Viktor ld.	16.—
László János td. 16.—, pk. —.35	16.35
Lengyel Viktor td.	14.—
Lugosi erdőig. hd.	22.65
Lampel Róbert Eő.	6.—
Lehrmann Béla td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Mányai Imre td.	8.—
Mihalik Dezső ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Mirtse János td.	6.—
Maukovich Rezső td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Molcsányi Ernő ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Machovics Ferencz td. 16.—, pk. —.35	16.35
Marossy Ferencz td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Mayer Aurél ak. 30.—, pk. —.35	30.35
Medveczky Ernő td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Átvitel 13392.53	

Befizetések K		Befizetések K	
Áttétel 13392.53		Áttétel 13752.26	
Metzli Kamill td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nozdroviczky Miklós td. 16.—, pk. —.35	16.35
Milosevics Dusán td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nemes Károly td. 16.—, pk. —.35	16.35
Miskolczy János ak. 16.—, pk. —.35	16.35	Ch. Nagy Antal ak. 15.—, pk. —.35	15.35
Br. Majthényi László ak. 10.—, pk. —.33	10.33	Nyul Sándor td. 16.—, pk. —.35	16.35
Máté Ambrus td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nagel Ottó Eő.	12.—
Mattanovich Károly td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nickmann Róbert td. 16.—, pk. —.35	16.35
Mikolasek György td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nechay Oszwald td. 8.—, pk. —.35	8.35
Modor város td. 16.—, pk. —.35	16.35	E. Nagy József td. 16.—, pk. —.35	16.35
Matherny Rezső td. 16.—, pk. —.35	16.35	Niklós Károly td. 8.—, pk. —.35	8.35
Mike Imre td. 16.—, pk. —.35	16.35	Náray Lajos td. 8.—, pk. —.35	8.35
Mairovitz Mór td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nadhera Pál ak.	32.—
Maurer Antal td. 8.—, pk. —.35	8.35	Neuhöfer-Sohn hd.	10.50
Gr. Mikes Ármin td. 16.—, pk. —.35	16.35	Niederland Rezső td.	8.—
Munkácsy István Eő. 6.—, pk. —.55	6.55	Nagy Samu td.	16.—
Murinay György td. 16.—, pk. —.35	16.35	Nyitrazsámbokrétai főszolg. hd.	18.15
Marossi Antal td. 16.—, pk. —.35	16.35	Obuch Mihály Sz. 2.40, pk. —.20	2.60
Molnár Károly ak. 16.—, pk. —.35	16.35	Ondruss Gyula td.	8.—
Mikolás Vincze td. 16.—, pk. —.35	16.35	Ország Róbert lb. 400.—, üb. 1.—	401.—
Marosvécsi urad. td. 16.—, pk. —.35	16.35	Hg. Odescalchy Artur ak. 18.—, pk. —.35	18.35
Muck András td. 16.—, pk. —.35	16.35	Oláh József td. 9.—, pk. —.35	9.35
Merreider István td.	8.—	Ormay Kálmán td. 32.—, pk. —.35	32.35
Mitták Vilmos td.	22.—	Osterlamm Ernő td.	12.—
Mürke Georg hd.	10.—	Palmer Arthur lb. 150.—, üb. 1.—	151.—
Matlárházi fürdőig. hd.	16.55	Páll Miklós ak. 10.—, pk. —.35	10.35
		Pomárius Alfréd td.	16.—
Átvitel 13752.26		Puskás Károly td.	16.—
		Persian Iván lb. 50.—, üb. 1.—	51.—
		Átvitel 14699.06	

Befizetések K	
Áttétel 14699.06	
Pálffy Alajos ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Pálka Gyula td. 16.—, pk. —35	16.35
Partos Vilmos td. 8.—, pk. —35	8.35
Pataky Alfréd Sz. 1.50, pk. —45	1.95
Payer Arthur td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Peltzmann Adolf td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Petruss József td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Piso János td. 16.—, pk. —35	16.35
Pfeiffer Gyula td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Plotényi Jenő td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Br. Podmaniczky Géza ak. 20.—,	
pk. —65	20.65
Pohl János td. 16.—, pk. —35	16.35
Papp János ak. 20.—, pk. —35	20.35
Pásztor Sándor td. 8.—, pk.	
—35	8.35
Plantl Alajos Eő. 6.—, pk. —55	6.55
Polgárdi Béla td.	10.—
Özv. Prohászka Lajosné ak.	
16.—, pk. —35	16.35
Puskás Ferencz td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Özv. Prodánovics Jánosné ak.	
9.—, pk. —35	9.35
Petényi Keresztély td. 16.—,	
pk. —35	16.35
Puskás Jenő td. 16.—, pk. —35	16.35
Papp István td. 16.—, pk. —35	16.35
Pásztóhy Ernő ak. 15.—, pk.	
—35	15.35
Pécsy Ottó td. 16.—, pk. —35	16.35
Polák Ferencz td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Pál János td.	16.—
Papp Simon ak. 15.—, pk. —35	15.35
Átvitel 15092.91	

Befizetések K	
Áttétel 15092.91	
Br. Perényi Zsigmond ak. 20.—,	
pk. —35	20.35
Peiszerle József td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Palczér Sándor td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Pitroff Kornél ak. 32.—, pk.	
—35	32.35
Pohl József td. 16.—, pk. —35	16.35
Party József td. 16.—, pk. —35	16.35
Pusztai György Sz. 1.50, pk.	
—45	1.95
Piatsek János td.	16.—
Paul Péter td.	30.—
Répászky István td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Riethmüller Ármin td.	16.—
Roszinszky János td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Ráth Mór sz.	2.40
Reif Vendelin td. 8.—, pk. —35	8.35
Rimler Pál td. 16.—, pk. —35	16.35
Raduly János td. 16.—, pk. —35	16.35
Reithofer Ferenc td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Rejtő Adolf td. 16.—, pk. —35	16.35
Rochlitz Nándor ak. 10.—, pk.	
—35	10.35
Röhrich Márton td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Báró Révay Gyula ak. 15.—,	
pk. —35	15.35
Ringler Antal ak. 4.—, att. 1.—	5.—
Riethmüller Ármin ab.	16.35
Roessemann hd.	48.—
Rajzinger Antal td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Rónai György td.	16.—
Regenhart Pál td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Átvitel 15543.91	

Befizetések K		Befizetések K	
Áttétel 15543.91		Áttétel 17026.46	
Ressel István td. 16.—, pk. —.35	16.35	Sárói urad. td. 16.—, pk. —.35	16.35
Rosenstingl Antal td. 32.—, Prk. 8.40	40.40	Schleifer Bertalan td. 16.—, pk. —.22	16.22
Rakovszky A. urad. td. 16.—, pk. —.35	16.35	Scholtész Henrik td. 16.—, pk. —.35	16.35
Dr. Reitzer László lb. 425.—, üb. 1.—	426.—	Schönherr Sándor td. 16.—, pk. —.35	16.35
Rozsnó község hd.	11.75	Özv. Seeberg Adolfné ak. 6.—, pk. —.35	6.35
Riesz László td. 32.—, pk. —.35	32.35	Sengtschmidt Frigyes td. 16.—, pk. —.35	16.35
Rényi K. Eő. 6.—, Ebt. 6.—	12.—	Somkerekí Gusztáv ak. 16.—, pk. —.35	16.35
Sárosm. gazd. egy. ak. 7.—, pk. —.35	7.35	Somogyi Géza td. 16.—, pk. —.35	16.35
Scherer Ágost td. 16.—, pk. —.35	16.35	Spanyol Géza td. 16.—, pk. —.35	16.35
Stark Miksa td. 16.—, pk. —.35	16.35	Spotkovszky József td. 16.—, pk. —.55	16.55
Sziklay Emil td. 32.—, pk. —.35	32.35	íj. Steinhauz József ak. 6.—, pk. —.35	6.35
Székács Ferenczné lb. 655.—, üb. —.250	657.50	Strompf Pál td. 16.—, pk. —.35	16.35
Schmidt Ernő td. 16.—, pk. —.35	16.35	Szabadka város kld. 6.—, pk. —.35	6.35
Schuszter József ak. 1.—, pk. —.35	1.35	Szabó Kálmán (battonyai) td.	5.—
Szőgyény-Marich László ak. 16.—, pk. —.50	16.50	Szarkássy János ak. 16.—, pk. —.35	16.35
Sztankovánszky János ak. 16.—, pk. —.35	16.35	Szelényi Gusztáv td. 16.—, pk. —.35	16.35
Sándor Imre td. 16.—, pk. —.75	16.35	Szentendre város ak.	20.—
Schmidt Ferencz (R) td.	16.—	Schrek György Sz.	1.45
Schwartz Béla td. 16.—, pk. —.35	16.35	Schuszter Lajos td. 16.—, pk. —.33	16.33
Seide Róbert td. 16.—, pk. —.35	16.35	Schwabik Ferencz td. 16.—, pk. —.35	16.35
Simonek Gotthard td. 16.—, pk. —.35	16.35	Sterba Szabolcs td. 16.—, pk. —.35	16.35
Sommer Károly ak. 16.—, pk. —.35	16.35	Szakmáry Ferencz td. 16.—, pk. —.35	16.35
Stainer Gyula td. lb. pk. —.35	16.35		
Szántó Mihály td. 16.—, pk. —.35	16.35		
Szokolócsy József td. 16.—, pk. —.35	16.35		
Áttétel 17026.46		Áttétel 17333.61	

Befizetések K	
Áttétel 17333.61	
Szvododa Mihály td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Schwarcz Rezső td. 16.—, pk.	
—45	16.45
Szentpály Kálmán td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Saenger Nándor td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Schulhof és Hecht td. 16.—, pk.	
—16	16.16
Seyfried Jakab td. 16.—, pk.	
—22	16.22
Stark Dezső td.	8.—
Sternberg Frigyes ak. 20.—, pk.	
—16	20.16
Szimon Béla td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Seidner Bernát td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Szuchevich Sándor ak. 29.—, pk.	
—35	29.35
Schenk Ferencz Eő.	6.—
Szaltzer Lajos td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Sepsi-Szent-György város td. 16.—, pk.	
—55	16.55
Schwigut Ferencz td.	16.—
Skorpil Ede td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Schöpflin Alajos td. 16.—, pk.	
—45	16.45
Gr. Széchényi Sándor ak. 16.—, pk.	
—35	16.35
Susáki erdőhiv. Ert. 30.20, pk.	
—12	30.32
Szabó Ferencz td. 12.—, pk.	
—35	12.35
Schmidt Ferencz hd.	36.55
Szénássy Béla td.	16.—
Schwarcz József hd.	9.—
Tölg Vilmos att.	20.—
Trsztvánszky László td.	16.—

Átvitel 17765.97

Befizetések K	
Áttétel 17765.97	
Tausch Rezső td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Tatarek Rezső td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Terény Sándor td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Tavassy Gyula ak. 12.—, pk.	
—35	12.35
Teodorovits Ferencz td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Török Gábor td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Török László td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Tirts Rezső td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Toperczer Árpád td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Tripammer Károly td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Teltsch Kornél td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Toldi Lajos Eő.	6.—
Tölgyes József td. 20.—, pk.	
—35	20.35
Tomassek Miklós td. 16.—, pk.	
—16	16.16
Dr. Tuzson János td. 16.—, pk.	
—16	16.16
Tonházy Gyula td. 16.—, pk.	
—16	16.16
Tordony Gusztáv td. 16.—, pk.	
—16	16.16
Tribus Gusztáv td.	16.—
Tarnay Dezső td.	24.—
Török Sándor td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Tóth Pál td.	8.—
Török János td.	16.—
Trostler Ármin td. 16.—, pk.	
—55	16.55

Átvitel 18129.71

	Befizetések K
	Áttétel 18129.71
Urbán Gyula td. 16.—, pk. —.35	16.35
Urbán György npt. 1.—, pk. —.45	1.45
Vlassics László áb. — — — — —	2.45
Velics János td. — — — — —	16.—
Vály Ferenc td. 16.—, pk. —.35	16.35
Voigt Hermann td. 8.—, pk. —.35	8.35
Vaitzik Ede td. 16.—, pk. —.35	16.35
Vassányi M. István td. 16.—, pk. —.35	16.35
Velics Rezső td. — — — — —	8.—
Vidor Ignác td. 16.—, pk. —.35	16.35
Vaiszlói erdőgond. hd. — — — — —	15.75
Villányi Ambrus td. 8.—, pk. —.35	8.35
Vadas Gyula ak. 12.—, pk. —.35	12.35
Veiner István Eő. 6.—, pk. —.55	6.55
Vékony József Eő. 6.—, pk. —.55	6.55
Vessel György td. 16.—, npt. 1.—, pk. —.45, áb. 3.55	21.—
Vanyovkai e. u. hd. — — — — —	29.35
Višnyei Milán td. — — — — —	16.—
Webel Elek td. 28.—, pk. —.35	28.35
Weres Sándor ak. 11.—, pk. —.35	11.35
	Átvitel 18403.31

	Befizetések K
	Áttétel 18403.31
Woher Lajos td. 16.—, pk. —.35	16.35
Weinert Tivadar td. 16.—, pk. —.45	16.45
Weidmann József td. 16.—, pk. —.35	16.35
Winter Gusztáv td. 16.—, pk. —.35	16.35
Wiegandt Henrik td. — — — — —	52.—
Wellebil Károly td. 16.—, pk. —.35	16.35
Zachár László td. 16.—, pk. —.35	16.35
Zólyomi Imre td. 8.—, pk. —.35	8.35
Zachar Gyula td. 16.—, pk. —.35	16.35
Zathureczky Gyula td. 16.—, pk. —.35	16.35
Zuskin Ferencz td. 16.—, pk. —.35	16.33
Özv. Zsuffa Antalné ak. 15.—, pk. —.35	15.35
Zsolnai cellulosegyár td. 16.—, pk. —.35	16.35
Zalavári apátság hd. — — — — —	14.05
Zwickelsdorfer János td. 16.—, pk. —.33	16.33
Augusztus havi bevétel	18672.97
Január—június havi bevétel	55078.97
Összesen	73751.94

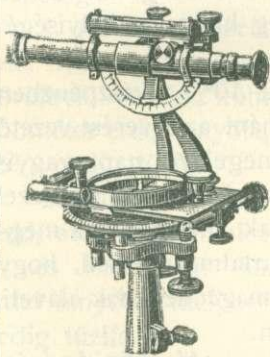
Az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi XVIII. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabályzat. Egész oldal 32 K, féoldal 16 K, negyedoldal 8 K, nyolczad-
oldal 4 K. Sorok szerint: Az első negyven (40) sorért soronkint nyolczvan (80)
fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig soron-
kint hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyen-
ként negyven (40) fillér számítatik. Legalább háromszori és ennél többszöri
beiktatásnál megfelelő engedmény. Egy oldalt meghaladó hirdetéseknel ismételt
megjelenés esetén is csak az első oldal után nyújtunk engedményt.

Táblázatok, nyomdai szabály szerint, kétszeres árral számítatnak.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammon-
kint 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

(1. XII. 9)

Egyetemes busszóla-műszereket és erdei busszólákat

optikai távolságméréssel.

Ár 65 frttól felfelé.

Mérő-asztalokat négyvonalzókkal, mérő-
szalagokat, faátlatókat, rajzeszközöket, terü-
letmérőket (planiméter), valamint mindenemű földm-
részi műszereket készít a legpontosabb kivitel biztosításával

NEUHÖFER és FIA

csász. és kir. udvari látszerész- és műszergyáros

Wien: raktár: I., Kohlmarkt 8.,
gyár és iroda: V., Hartmannsgasse 5.

Az 1900. évi párisi világkiállításon aranyéremmel
kitüntetve.

Kimerítő illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.
Javításokat leggyorsabban és legpontosabban teljesít. Minden-
féle műszerből készletet tart.

Főerdészi állás van üresedésben nagyobb uradalom főbérnök-
ségénél. Az 1879. évi XXXI. törvenczikkben előirt képesítéssel
bíró erdőtisztek, kik az állást elnyerni óhajtják, bizonyítvány-
másolatokkal (melyek vissza nem küldetnek) fölszerelt pályázati
kérvényüket *Uradalmi főbérnökseg Alsólendva* címre intézzék,
hol az állással járó javadalmazás, valamint az egyéb feltételek is
megtudhatók.

(12. II. 1.)

Nagyobb faipari vállalatnál (r.-t.) okleveles mérnök, ki vasuti nyomjelzési és építkezési munkálatokban is jártas, esetleg azonnal **állandó állást nyerhet.** Írásbeli ajánlatok „**Bükkerdő 16897**” szám alatt **Schwarz József** hirdetési irodájába, **Andrássy-út 7. intézendők.** (2. III. 3.)

Árverési hirdetmény. Alsórákos község v. urbéres közbirtokossága 1908. év november hó 5-én d. e. 9 órakor Alsórákoson a községházánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja a Mátéfalva község határán fekvő és a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 1907. évi 23416 I/a—2 sz. rendeletével kihasználásra engedélyezett 1644 k. hold erdő területén levő bükkfatömeget a legtöbbet ígérőnek.

Az 1644 k. hold erdőterületen szakértői becslés alapján összesen mintegy 395588 tm^3 bükkfa találtatott. Az összes fatömegből 30665 tm^3 mûfa, 364923 tm^3 tűzifa.

A kikiáltási ár 380.000 koronában lett megállapítva, melyen alul a fatömeg eladatni nem fog. Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Az árverési feltételek Alsórákos község hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverés kezdete előtt a kikiáltási ár 10⁰/₀-a készpénzben vagy ovadékképes papirban bánatpénz gyanánt az árverést vezető elnök kezéhez teendőek le. Az árverést megelőző nap, vagyis 1908. november hó 4-én d. u. 6 óráig a megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyeknek a megajánlott összegben kívül azon kijelentést is tartalmaznia kell, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Alsórákos 1908. évi augusztus hó 16-án.

(4. V. 2.)

Huszár András,
birtokossági elnök.

Szlavóniai vetőmakkot, kocsányos tölgy-
makkot, Querc. pedunculata, **kocsánytalan tölgy-**
makkot Querc. sessiliflora csirakéességükért jótállással
az **ősi és tavaszi idényre** a legjobb minőségben
legelőnyösebben szállit **Reich Vilmos Sziszek, Horvátország.**
(5. VI. 2.)

Legjobb szlavón kocsá-
nyos és kocsánytalan

tölgymakot

magas csiraképeségű tülevelű, lombfa és gyümölcsmagvakat, valamint erdősfitési ezéla több millió erőteljes dűsgyökérzetű tölgy, kóris, lucz, erdeifenyő, feketefenyő, jegenyefenyő, akác stb. csemetékét,

vadetetésre

vadgeszenyét és csicsókát (waggonrakományokban is) ajánl

FARAGÓ BÉLA es. és kir. udv. szállító
Zalaegerszegen.

☛ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛ (3. IV. 2.)

Feladási hirdetmény. Gróf Batthyány Iván ur tulajdonát képező szalafői és őriszentpéteri (vasvármegyei) erdei tagbirtokokból, a következő erdőrészek fatömege, magánárverés útján eladó és pedig:

1. Az ugynevezett szalafői erdei tagbirtokból 858 *m* hold, azaz nyolczszázötvennyolcz magyar hold erdőrészekben létező és körülbelül 110.682 köbméter, azaz egyszáztizezerhatszáznyolczvankét köbméter erdei fenyőfa, melyből körülbelül 65% haszonfa (épületfa), 35% pedig tűzifa.

2. az ugynevezett őriszentpéteri erdei tagbirtokból, 588 *m* hold, azaz ötszáznyolczvannolcz magyar hold erdőrészekben létező — és körülbelül 58.800 köbméter, ötvennyolezezer nyolczszáz erdei fenyőfa, melyből körülbelül 60% haszonfa (épületfa), 40% pedig tűzifa.

Azon erdőrészek, melyeknek faállománya eladás tárgyát képezi, az árveréskor felmutatandó és a szerződés mellé csatolandó térképen kék szinnel vannak megjelölve, a helyszínén pedig a visszamaradó fiatalos erdőrészekről részint természetes határvonalakkal, részint pedig megjelölt határfákkal s egyéb határjelekkel vannak elkülönítve.

A szalafői erdőnél a legközelebbi vasuti állomás a Körmen—muraszombati vasut Vas-Hodosi állomása 5—8 kilométer távolságban, — az őriszentpéteri erdőnél pedig a Dávidházi és Vas-Hodosi állomások 3—5 kilométer távolságban.

Az árverést 1908. október 1-én délelőtt 9 órakor megkezdve a vascsákányi uradalmi irodában tartandó magán-árverés útján történik. Ugyanezen napon az árvezés megkezdése előtt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Első sorban a szalafői erdei tagbirtok megjelölt részein levő, másodsorban pedig az őriszentpéteri erdei tagbirtok megjelölt részein levő faállomány bocsáttatik árverés alá.

Az árverezők és írásbeli ajánlatot tevők kötelesek és pedig a szalafői erdőrészek árverésénél 30.000 K, azaz harmincezer K, az őriszentpéteri erdőrészek árverésénél pedig 20.000 K, azaz huszezer K óvadékot a megbízott árverező kezeihez letenni, mely egyúttal bánatpénzül is szolgál.

Az óvadék az árverés megkezdése előtt készpénzben vagy állampapírokban az árverést vezető kezeihez leteendő.

Az árverés, illetőleg eladás részletes feltételei Eredics Ferencz kir. tanácsos, ügyvéd, szombathelyi lakosnál és Fritscher Miklós uradalmi erdésznel, nagy-csákányi lakosnál, megtekinthetők.

Az árverések és írásbeli ajánlatok eredménye csak akkor bir joghatálylyal, ha ezt a tulajdonos gróf ur jóváhagyja.

Nagy-Csákány (Vasvármegye), 1908. augusztus hó 27.

(6. II. 2.)

Gróf Batthyány Iván úr
nagy-csákányi erd. hivatala.

Versenytárgyalási hirdetmény tölgyfaeladása iránt. A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 25078/907. sz. rendeletében foglalt engedély alapján a nyéresházai (alsónereszniczei) közbirtokosság tulajdonát képező, ugyanazon község határában a vasuthoz közel fekvő s a nyéresházai 15. sz. telekkönyvben felvett 749. és 756. h. r. sz. birtokrészleteken a 2767. (és 3877.) kat. helyrajzi számokkal jelzett u. n. királyvölgyi erdő, mintegy 59:02 kat. hold területen levő 5421 db 8975 tm^3 -re becsült tölgyfakészletének eladása iránt Maramaroszigeten a kir. kincstári ügyészség hivatalos helyiségében 1908. évi október 16-án délelőtt 10 órakor írásbeli nyilvános versenytárgyalás fog tartatni; kikiáltási ár 126.173 K, melynél alacsonyabb ajánlat el nem fogadtnak.

A közbirtokosság fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül tetszése szerint választhassa elfogadásra azt, amelyet

legmegfelelőbbnek talál, tehát tekintet nélkül az ajánlati ár magaságára, vagy hogy az összes ajánlatokat is visszautasíthassa.

Az árverési és szerződési feltételek alulírott nál Máramaroszigeten valamint a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a részletes becslés iránt nevezett erdőhivatal készséggel nyújt felvilágosítást.

Kelt Máramarosszigeten, 1908. évi augusztus 29.

(8) *Dr. Mihályi János*
közbirtokossági elnök.

Tölgyfaeladási hirdetés. Közhirre tétetik, hogy Nemesfalván folyó évi *szeptember hó 22-én délelőtt 10 órakor* a község házában a nemesfalvi volt urbéres közbirtokosság tulajdonát képező 35·8 kat. holdnyi erdő rész fatömege, mely a hivatalos becslés szerint 2374 m³, szórványosan bükkal elegyült tölgyfából áll, szabályszerűen kiállított zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Becsérték 28.488 K, melyen alól a fa el nem adatik.

• Bánatpénz 10⁰‰.

Az árverési feltételek Nemesfalván a volt urbéres közbirtokosság elnökénél s Losonczon a m. kir. jár. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Nemesfalva, 1908. évi augusztus hó 25-én.

(7) *Francsok Ferencz*
közbirt. elnök.

Pályázati hirdetés. 3548 sz. Alulírott m. kir. főerdőhivatal kerületében kettő (2) I-ső osztályu erdőaltiszti (főerdőőri), kinevezés esetén két II-od osztályu altiszti, illetőleg két I-ső vagy II-od osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri állásra pályázat nyitattik.

Az I-ső osztályu altiszti állással 800 korona évi fizetés és 200 korona személyi pótlék, a II-od osztályu altiszti állással 600 korona évi fizetés és 100 korona személyi pótlék, mindkettőre nézve természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és lakbérpótlék, valamint egyéb rendszeresített mellékilletmények; az erdőlegényi és segéderdőőri állással 500, illetve 400 korona szegődménydíj, természetbeni lakás vagy ennek

hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellék-
illetmények vannak összekötve.

Az altiszti (főerdőőri és erdőőri) állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cikk 37. §-ában követelt szakvizsga letételét, az állam-
erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős
testalkatukat, különösen jó látó- és hallóképességüket kincstári
erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által ki-
állított bizonyítvánnyal, továbbá életkorukról és illetőségükről
tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül pedig eddigi szolgálatu-
kat és annak eredményét, nemkülönb a hivatalos magyar nyelv-
nek szóban és írásban való teljes bírását igazoló okmányokkal
felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságaik, esetleg
az illető járás politikai hatósága útján folyó évi október hó 3-ig
alólirott főerdőhivatalnál nyujtsák be.

Az erdőlegényi állásokért pályázók nőtlenségi állapotukat is
kimutatni tartoznak.

Lippa, 1908. évi szeptember hó 4.

(9)

M. kir. főerdőhivatal.

Pályázati hirdetmény. 3802/1908. szám. — Alulirt m. kir.
erdőhivatal kerületében egy I-ső osztályu erdőaltiszti (főerdőőri)
előléptetés, illetve kinevezés esetén egy II-od osztályu erdőaltiszti
(erdőőri), egy I-ső osztályu segéderdőőri és előléptetés esetén két
II-od osztályu segéderdőőri állásra pályázat nyitattik.

Az I-ső oszt. altiszti állással 800 K évi fizetés és 200 K
személyi pótlék a II-od osztályu altiszti állással 600 K évi fizetés
és 100 K személyi pótlék, mindkettőre nézve természetbeni lakás
vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített
illetmények, a segéderdőőri állással 500, illetve 400 K évi
szegődménydíj, természetbeni lakás vagy annak hiányában törvény-
szerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények vannak összekötve.

Az altiszti (főerdőőri és erdőőri) állásra pályázók felhivatnak,
hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzett-
ségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók
ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő-
és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos
vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá

életkoruk és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül eddigi szolgálataikat és annak eredményét, nemkülönben a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes bírását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságuk, esetleg az illetékes politikai hatóság útján folyó évi október hó 8-áig alulirt m. kir. erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Tótsóvár 1908. évi szeptember hó 1-én.

(10) • *M. kir. erdőhivatal.*

Árverési hirdetmény. 3753/1908. ügysz. — Közép-Borgó községnek Maros-Borgó I. h. rész Doszu Aylor nevű dűlőben fekvő s természetben kijelölt 27.79 kat. hold kiterjedésű erdejében 2874 m^3 -re becsült luczfenyő műfakészlete az alulirt m. kir. erdőigazgatóság irodájában 1908. évi október hó 6-án délelőtt 11 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

A faanyagok becsértéke összesen 24429 (huszonnégyezer-négyszázhuszonkilencz) koronában van megállapítva, mi egyuttal azoknak kikiáltási ára is.

A zárt írásbeli ajánlatokban, melyek a megajánlott vételárnak 10⁰/₀-át kitevő összeggel, mint bánatpénzzel ellátandók, számjegyekkel és szóval is világosan ki kell írni a megajánlott vételárat s határozottan kijelenteni tartozik az ajánlattevő azt is, hogy az árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri, azokat elfogadja és magára nézve kötelezőnek elismeri.

A kellően fel nem szerelt, elkésve beérkező vagy pedig a megállapított feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és részletes szerződési feltételek az alulirt m. kir. erdőigazgatóságnál és a borgói felső m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők, hol ezen faeladási ügyre vonatkozó minden felvilágosítás is megadatik.

Beszterczen, 1908. szeptember hó 3-án.

(11) *M. kir. erdőigazgatóság.*

Felvétetik egy magyarországi hitbizományi uradalomra **egy erdészeti ellenőr.** Kezdő járandóság 1400 K fizetés, 3 k. hold föld,

5 db marha tartása, 60 *ürm* tűzifa, természetbeni lakás és egyenruha.

A felvétel ideiglenesen történik, megfelelő képességnél véglegesítettik.

Folyamodványok életleírással és bizonyítványmásolatokkal, melyek nem küldetnek vissza, ezen lap kiadóhivatalához intézendők.

Előnyben részesülnek pályázók, kik az erdőrendezési munkálatokban jártasok, magyar állampolgárok és kik a magyar főiskolát végezték. (13)

Pályázati hirdetés. 1763/1908. sz. — Csik vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának folyó évi 2323. számú határozata értelmében a Csik vármegyében levő csikszentmártoni m. kir. járási erdőgondnokság kerületében Csikkozmasz szék helylyel, a csikszeredai m. kir. járási erdőgondnokság kerületében Csikszentgyörgy szék helylyel, a csikszépvízi m. kir. járási erdőgondnokság kerületében Csikmadaras szék helylyel és a gyergyószentmiklósi m. kir. járási erdőgondnokság kerületében Gyergyószentmiklós szék helylyel szervezett II. oszt. hatósági erdőőri állásokra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen erdőőri állások évi javadalmazása egyenkint 400 korona évi bérfizetés, 160 korona drágasági pótlék, 4 korona évi irodaátalány, 30 ürköbméter természetben az erdőn kiszolgáltató tűzifa-illetmény.

Pályázóktól megkívántatik a magyar állampolgárság, fedhetlen előélet, legalább 24 éves, de 35 évesnél nem magasabb életkor, ép szellemi és testi erő és az erdőőri szakvizsga sikeres letétele, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

A Csik vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához intézett, egykoronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg irt kérvények 1908. évi október hó 15-éig a csikszeredai m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább benyújtandók, mert a később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Csikszereda, 1908. évi szeptember hó 5-én.

(14)

M. kir. állami erdőhivatal

Faarverési hirdetés. 2116/1908. sz. — Holczmány község (Szeben vármegye) 1908. évi szeptember hó 28-án d. e. 10 óra-

kor a községi irodában tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladja a „Knechtenwald“ nevű erdejének az 1906. évi 93.504—I/A—2. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 303·1 kat. holdnyi rendkívüli vágásterületen tővön álló mintegy 40.495 drb. tölgyfának 32.104·0 m^3 haszon- és 28.745·0 m^3 tűzifára becsült fatömegét.

Kikiáltási ár 884.300 K, azaz nyolczszázyolczvannégyezer-háromszáz korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bánatpénz az árverés előtt Holczmány községnek átadandó a majorsági pénztárba való letétbe helyezés végett.

Az írásbeli zárt ajánlatok az árverés megkezdése előtt a jár. főszolgabirónak átadandók.

Az árverési feltételek alólirott hivatalában, valamint a nagy-szebeni m. kir. állami erdőhivatalnál és az uje gyházi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Uje gyház, 1908. évi szeptember hó 4-én.

(15)

A járási főszolgabiró.

Árverési hirdetmény. Rózsahegy rendezett tanácsu város az 1909—1913. évekre esedékes és az 1909., 1910., 1911., 1912., 1913. években a rendsz. gazdasági üzemeterv szerint megállapított évi részletekben tarolandó, összesen 334·9 kat. hold kiterjedésű erdő-vágásokban kiszámlált mintegy 79607 drb fenyőszálfát kéreggel együtt, mintegy 64442 m^3 fatömeggel, nyilvános írásbeli árverésen terület szerint tővön az erdőn eladja.

Fanemenkint a fatömeg következőleg oszlik meg:

Lucfenyő	mintegy 36160 db szálfá	mintegy 26021 m^3 fatömeggel.
Jegenyefenyő	„ 33816 „ „ „	37553 „ „
Erdeifenyő	„ 2306 „ „ „	860 „ „
Vörösfenyő	„ 22 „ „ „	8 „ „
Erdeilécz (10—12 cm)	7303 „	

Összesen mintegy 79607 db szálfá mintegy 64442 m^3 fatömeggel.

Katasztrális holdanként hivatalosan megállapított becslés, mint kikiáltási ár 1246 K. Bánatpénz, mely az 5 évi szerződéses idő-tartamra biztosítéki összeg gyanánt visszatartatik, 40000 K., mely

összeg a szerződéskötés alkalmával a vételár 10⁰/₀-ára kiegészítendő.

A nyilvános írásbeli árverés 1908. évi október hó 21. napján a városháza tanácstermében délelőtt 10 órakor veszi kezdetét, amely időpontig az 5 év alatt kihasználandó összes 3349 kat. holdra katasztrális holdanként megtett zárt ajánlatok az árverést vezető kezéhez a bánatpénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban való csatolása mellett és határozott kijelentésével annak, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azoknak magát feltétlenül aláveti, benyújtandók.

Vevő köteles a városi kétkeretes vízfürészt 4000 K évi bérért 1909. évi október hó 1-étől, 1914. évi október hó 1-éig szóló 5 évi időtartamra bérbe venni és fűrészművezetőről gondoskodni.

Az árverési és szerződési részletes feltételék Rózsahegy rendezett tanácsu városnál és a rózsahegyi m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Vágáskioldást, illetve felvételt árverelni szándékozók csakis a rózsahegyi m. kir. jár. erdőgondnokság előzetes írásbeli engedélye alapján és utasításai szerint eszközölhetnek.

Rózsahegy, 1908. évi augusztus hóban.

(17) *M. kir. járási erdőgondnokság.*

Feladasi hirdetmény. A felsőközépvísi közbirtokosság „Obsora“ nevű erdőrészében az 1908. évi 26250. I/A—2. számú magas földművelésügyi miniszteri rendelettel engedélyezett 2742 k. holdas rendkívüli luczfenyővágás fatömege az 1908. évi október hó 13. napján délelőtt Felsővisó (Máramaros megye) község házának tanácstermében megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladásra kerül.

Az eladásra kerülő vágásterületen a hivatalos becslés szerint 56230 darab mintegy 46447 köbméter tutajfát tevő és 12294 db evezőrudnak való fenyőtörzs áll.

Becsérték és egyszersmind kikiáltási ár 278.000 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 (tíz) ⁰/₀-a vagyis 27.800 K.

A zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak az esetben vétetnek figyelembe, ha a meg-

felelő bánatpénz a közbirtokossági elnöknél letétetik s ajánlattevő kijelenti az ajánlatában, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magára kötelezőnek tekinti.

Utó-, elkésett és feltételes ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A vágásterület fatömege becsértéken alul nem adatik el.

Az árverési és szerződési feltételek Mán Lajos közbirtokossági elnöknél Nagy-Somkuton, Spanyol Géza kb. pénztárnoknál és a községi előljárásnál Felsővisón, továbbá a máramaros-szigeti m. kir. állami erdőhivatalnál és a felsővisói m. kir. járási erdőgondnokságnál.

Kelt, Nagy-Somkut 1908. szeptember hó 9-én.

(20)

Mán Lajos
kb. elnök.

Erdei facsemete-eladás 1908. évi őszi, illetőleg 1909. évi tavaszi szállításra.

36000 db	5 éves	átiskolázott luczfenyő csemete	<i>Picea excelsa</i> ,
21000 "	5 "	" jegenyefenyő "	<i>Abies pectin.</i> ,
430000 "	3 "	molyhostölgy csemete	<i>Quercus pubescens</i> ,
1000 "	2 "	kocsánytalan tölgycsemete	<i>Quercus sessiliflora</i> ,
255000 "	1 "	" " " "	" "
1710000 "	2 "	kocsányos tölgycsemete	" <i>pedunculata</i> ,
310000 "	1 "	" " " "	" "
125000 "	3 "	luczfenyő magonc	<i>Picea excelsa</i> ,
409000 "	3 "	erdeifenyő "	<i>Pinus silvestris</i> ,
130000 "	2 "	" " " "	" "
36000 "	2 "	ákác csemete	<i>Robinia pseudoacacia</i> ,
180000 "	2 "	szilfa "	<i>Ulmus campestris</i> ,
10000 "	1 "	hársfa "	<i>Tilia grandifolia</i> ,
40000 "	1 "	" "	<i>Tilia parvifolia</i> ,
129000 "	1 "	kőris "	<i>Fraxinus americana</i> .

A csemeték mind *elsőrendű* minőségűek.

Junghaus E. erdőgondnoksága Lunkasspie, u. p. Dobrest,
Bihar megye. (16. III. 1.)

Tölgyfaeladási hirdetmény. 7187/1908. sz. — Az alábbi ki-mutatásban feltüntetett és a természetben kijelölt két vágásban található tölgytörzsek eladása iránt 1908. évi október hó 8-án,

délelőtt 11 órakor a zágrábi kir. erdőigazgatóságnál nyilvános írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A vágás folyószáma	Erdő-gondnokság	A védkerület neve	A vágás-sorozatnak		Az osztag-nak	A vágás területé	Tölgyfőzsek száma	Kikiáltási ár
			A tagnak	száma				
1	Glina	Orlova	VI.	31	1	64 ⁶²	1869	137288
2			VI.	31	3	47 ⁰⁰	2570	133607

Bánatpénz a kikiáltási ár öt (5%) százaléka, mely készpénzben vagy értékpapirokban tehető le.

A részletes versenytárgyalási feltételek és a megkötendő szerződés mintája ugy a zágrábi kir. erdőigazgatóságnál, valamint a glinai kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők és kívánatra meg is küldetnek.

(21)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

SZLAVONIAI KOCSÁNYOS és KOCSÁNYTALAN TÖLGYMAKKOT ŐSZI és TAVASZI VETÉSRE

kitünő minőségben, 90, illetve 70% csirázóképesség szavatolása mellett a legkisebb mennyiségben is

UTÁNVÉT NÉLKÜL SZÁLLIT

VESEL GYÖRGY SZISZEKEN. (Horvátország.)

Hirdetmény. 90293/908. sz. — Az alant részletezett vadászterületek bérbeadása érdekében a *máramarosszigeti* erdőigazgatóságnál f. évi október hó 26-án délelőtt 10 órakor kizárólag zárt írásbeli ajánlatok alapján *nyilvános versenytárgyalás* fog tartatni.

Ezen árverésen részt vehet minden önrendelkezési joggal bíró magyar honpolgár, társulatok azonban, valamint kincstári és állami tisztviselők ki vannak zárva.

A vadászterület				Évi haszonbér mint kiáltási ár korona	B é r t a r t a m		Bánatpénz korona
törzskönyvi száma	megnevezése	uralkodó vadállománya	kiterjedése kat. hold		tól	ig	
VI. A. B. VII.	Tizsaköz-Bogdán	szarvas, medve, őz, fajd, vaddisznó	25.643	1200	1909. I. 1.	1923. XII. 31.	120
VIII., IX.	Bogdán-Fehér Tisza	ugyanaz	39.931	1200	" " "	" " "	120
X. A. B. XI.	Kevele (Szvidovecz Haurilecz)	ugyanaz	21.612	1680	" " "	" " "	168

Bővebb felvilágosítások a vezetésem alatt álló miniszterium VII/3. ügyosztályában és a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1908. augusztus hó.

(23)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Veszek bármily mennyiségben száraz időben szedett tölgy- vagy csermakkot. Ajánlatot kér

(22)

Lűr Rezső, Mehala, Temesvár mellett.

Kitermelt tölgyhaszonfa eladása. 5253/1908. sz. — A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság erdőbárdonyi m. kir. erdőgondnokságában télen termelt, kéregben levő, így is mért és erdei rakodókra kihozott 611 drb 531·74 m³ tölgyhaszonfa folyó évi szeptember hó 21-én, délelőtt 10 órakor Besztercebányán, az erdőigazgatóság tanácstermében, zárt írásbeli versenytárgyalás útján, a következő csoportokra megosztva kerül eladásra:

I. Becskovka	65 drb =	59·73 m ³ .	Kikiáltási ára	1457·16 K
II. Kopecz	238 " =	184·69 " "	" "	4838·89 "
III. Podháj	85 " =	9·13 " "	" "	120·97 "
IV. Vecsna	223 " =	278·19 " "	" "	7304·05 "

Összesen 611 drb = 531·74 m³. Kikiáltási ára 13721·07 K

Az ajánlatok minden csoportra külön, de egy ajánlati lapon tehetők. Bánatpénz minden csoportnál a kikiáltási ár 10^{0/0}-a.

Az eladás alá kerülő anyag méretei, ajánlati űrlapok és boríték az erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Távirat vagy utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Besztercebánya, 1908. évi augusztus hó.

(24)

M. kir. erdőigazgatóság.

Tölgyfaeladási hirdetmény. 2862/1908. sz. — A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal (Bars megye) tanácstermében az 1908. évi október 12. napján délelőtti 10 és fél órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján eladásra kerül tövön az erdőben.

1. A selmeczbányai m. kir. erdőgondnokság „D” gazdasági osztály, II. vágássorozat, 10 tag 23 erdőrészletében 3360 db tölgyfa, 671 db cserfa és 913 db bükk- és gyertyánfa 27.443 K 68 fillér kikiáltási árral.

2. A selmeczbányai m. kir. erdőgondnokság „A” gazdasági osztály, I. vágássorozat, 1. tag 8/b. erdőrészletében 320 db tölgyfa és 17 db bükk- és gyertyánfa 16.648 K 04 fillér kikiáltási árral.

3. A selmeczbányai m. kir. erdőgondnokság „B” gazdasági osztály, IV. vágássorozat, 19. tag, 1., 2. 3/ab. és 4/ab. erdőrészletében

274 db tölgy-, 18 db szil- és juhar-, 262 db bükk-, gyertyán-, berkenyefa és geletneki m. kir. erdőgondnokság „C” gazdasági osztály I. vágássorozat, 1. tag 7. erdőrésztetében 315 db tölgyfa, 23 db bükk-, gyertyán- és berkenyefa 22.038 K 44 fillér kikiáltási árral.

Versenyzők felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított és 1 koronás bélyeggel ellátott, valamint a kikiáltási ár 10⁰/o-ának megfelelő bánatpénzzel felszerelt *zárt írásbeli ajánlataikat*, melyek a jelen hirdetmény minden egyes tételére külön-külön borítékba zárva, és kívül mindenikének borítékán az értékesítési tárgy, melyre az ajánlat vonatkozik, megjelölendő, legkésőbbben a versenytárgyalásra kitézött óráig annál is inkább nyujtsák be az alulirott m. kir. erdőhivatalhoz, mert a későbbben beérkező ajánlatok, valamint általában távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek és felbontatlanul visszautasíttatnak.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell ezenkívül ajánlattevő azon határozott kijelentését is, hogy az általános és részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri s ezeknek magát feltétlenül aláveti.

A feltételek az erdőhivatalnál ez évi szeptember hó 1-től kezdődőleg a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zsarnóczán, 1908. évi augusztus hóban.

(25)

M. kir. erdőhivatal.

Termelt tűzifaeladás. 69630/908. sz. — A besztérczebányai m. kir. erdőigazgatóság erdőbádonyi erdőgondnoksága vágásaiban termelten a tőnél sarangolt 7381 *ü*rm³ bükk, 987 *ü*rm³ cser, 2944 *ü*rm³ tölgy és 256 *ü*rm³ fenyő tűzifa 11 csoportra megosztva Besztérczebányán f. évi szeptember hó 24-én az erdőigazgatóság tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az eladási csoportok szerinti megosztás a faválasztékokra vonatkozó adatokkal, az árverési feltételek, ugyszintén az ajánlati űrlapok és boríték az erdőigazgatóságnál szerezhetők be. Felvilágosítások a földmivelésügyi minisztérium I/B erdészeti főosztályában is nyerhetők.

Budapest, 1908. évi szeptember hóban.

(26)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter.

Bükkfaszéneladási hirdetemény. 69531/I.B—1,908. sz. — Az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületéből f. évi október hó 1-től az 1911. évi szeptember hó végéig terjedő 3 (három) év alatt szállítandó, összesen mintegy tizenötezer (15000) métermázsza bükkfaszén eladására a nevezett főerdőhivatal tanácsstermében f. évi szeptember hó 24-én, d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási egységár métermázsánként.

I-ször: Az ungvár-nagybereznai vonalszakasz bármely vasuti állomásán, illetve kitérőjén 4 (négy) korona.

II-ször: A Nagyberezna országhatárszéli vonalszakasz bármely vasuti állomásán, illetve kitérőjén 3 (három) korona 50 fillér.

Az árverési és szerződési feltételek a nevezett hivatalnál és a földmívelési minisztérium I/B. erdészeti főosztályánál f. évi szeptember hó 12-től átvehetők.

Budapest, 1908. évi szeptember hó 2-án.

(27)

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Pályázati hirdetemény. Nagyobb felsőmagyarországi uradalomnál üresedésbe jött erdészi, erdőgyakornoki és erdőőri állás töltendő be. Folyamodók küldjék bizonyítványaik másolatával ellátott kérvényüket, igényök megjelölése mellett, L. H. U. jelige alatt e lap kiadóhivatalába. (28. II. 1.)

Erdőeladás. A nagyváradi I. sz. főt. Káptalan tulajdonát képező alább felsorolt erdővágások összes földfeletti fatömege, mely tulnyomó részben „tölgy épületi“ fából áll, zárt ajánlatok útján eladatik és pedig:

1. a 36 kat. holdas „méhesi“ vágás „Gyapju“ község határában;
2. a 11 kat. holdas „ábriházi“ vágás „Csehi“ község határában;
3. a 27 kat. holdas „hegy-köz-ujlaki“ vágás és
4. a 11 kat. holdas „urszádi“ vágás fatömegei, melyek kiváratra a természetben kimutattatnak.

A kellően lepecsételt és 10% bánatpénzzel felszerelt ajánlatok legkésőbbben a folyó évi október hó 19-ik napján d. e. 10 óráig hozzám benyújtandók.

A részletes eladási feltételek az eladó uradalom erdőhivatalánál (Nagyvárad, Sal F.-utcza 4. szám.) beszerezhetők.

Kelt Nagyváradon, 1908. évi szeptember hó 12-én.

(29)

Papp Imre s. k.
főtiszt.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Tüzifa-eladási hirdetmény. 3691/1908. sz. — A tótsóvári m. kir. erdőhivatal hivatalos helyiségében 1908. évi október hó 8-án délelőtt 10 óraker nyilvános írásbeli versenytárgyalás tartatik a szomolnoki „B” gazdasági osztály 2 tag. 9 erdőrésztében található és tövön az erdőn álló bükkfából kitermelhető m. e. 3000 ürméter, továbbá részint a haszonfa kihasználása után visszamaradó tölgy csucsokból és csak tűzifára alkalmas álló tölgyfa egyedekből kitermelhető m. e. 300 ürméter vegyes tűzifa eladása iránt.

Kikiáltási árak:

Bükk vegyes tűzifa ürköbméterenként 1·20 K.

Tölgy vegyes tűzifa ürköbméterenként 0·85 K.

Bánatpénz 400 K.

Az írásbeli ajánlatokban a kikiáltási árakkal szemben ígért egységárak betűkkel és számjegyekkel világosan kiirandók. Csak oly ajánlatok fognak tekintetbe vétetni s képezhetik a versenytárgyalás alapját, amelyekben úgy a bükk- mint a tölgy-tűzifára ugyanazon százalékban tétetik felüligéret és amelyekben ajánlattevők határozottan kijelentik, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismerik és elfogadják.

Az árverési és szerződési feltételeket a tótsóvári m. kir. erdőhivatal és a szomolnoki m. kir. erdőgondnokság irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Tótsóvár, 1908. évi szeptember hó 5-én.

(30)

M. kir. kincstári erdőhivatal.

Tölgyfa-eladási hirdetmény. A karnai gör. kel. egyház Karna község határában, az alkenyéri vasuti állomástól 14 kilométerre, 5 kat. hold területen álló 220 m³ hasáb- és dorong-tűzifa, 290 m³ haszonlából tövön álló, 70—120 éves tölgyzál-erdejét Karnán, a községházánál folyó évi szeptember hó 28-án, délelőtt 10 óraker tartandó szó- és írásbeli árverésen eladja.

A haszonfa áll 191 m^3 mellmagasban héjjal mért, 24—30 cm vastag 456 szálból, 60 m^3 32—50 cm vastag szálból és 40 m^3 52—82 cm vastag 17 szálból.

Kikiáltási ár 2600 korona.

Leteendő bánatpénz 260 korona.

Becsáron aluli és utóajánlatok nem fogadtnak el.

Árverési és szerződési feltételek az egyház gondnokánál Karnán és a m. kir. járási erdőgondnokságnál Gyulafehérvárt tekinthetők meg.

Karna, 1908. évi szeptember hó 5-én.

(31)

Maxim Emil,
erdőgondnok.

Pályázati hirdmény. 695/1908. szám. — Az alólirt m. kir. állami erdőhivatal Arad vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának idei 3945/K. E. B. számú határozata folytán az elhalálozás következtében üresedésbe jött, ötvenként 50 K-val emelkedő 700 (hétszáz) K évi javadalmazásu és az állás elnyeréséről szóló értesítés vételétől számított 8 napon belül elfoglalandó erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Pályázók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37. §-ában előirt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, életkorukat és az eddigi alkalmaztatásukat előtüntető okmányaikkal felszerelt, 1 K-ás bélyeggel ellátott, sajátkezüleg irt kérvényeiket a *folyó évi október hó 1-ig* ide nyujtsák be.

Az elkésett vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

Azonos minősítéssel bíró pályázók közül az oláhul jól beszélők előnyben részesülnek.

Arad, 1908. évi szeptember hó 14-én.

(32)

M. kir. állami erdőhivatal.

Az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi XVIII. füzetének

tartalma:

	Oldal
Az állami erdőtisztek gyűlése	883
<i>Nagy Károly</i> : Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezetről ...	895
<i>Zivuska Jenő</i> : A tharandi erdészeti akadémia évkönyve a füstkárokról. (Befejezés.)	906
<i>Szabó Endre</i> : Tanulmány az erdőértékszámítás köréből. (Befejezés.) ...	917
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. I. Felterjesztés az állami erdőtisztek létszámrendezése ügyében	926
II. Felhívás a jótékony alapítványokból kiosztandó segélyek ügyében	928
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Hirdetmény állami facsometék adományozása tárgyában	929
KÜLÖNFÉLÉK: Halálozás. — Jegenyefenyő-betegség (<i>Tétényi</i>). — Védekezés a fagyöngy ellen (<i>Tétényi</i>). — Stainer Gyula	932
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből ...	933
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA, Rendelet a birtokrendezési törvény végrehajtásánál való közreműködésről	935
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál 1908. augusztus havában teljesített befizetések	939
HIRDETÉSEK	I—XVIII

As „Recherches“ de la „Société“

de la

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő. I. rész. 1. és 2. kötet: Középités-
tan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész:
Ut-, vasút- és hidépités-**TAN.** Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K.
MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVELTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel
ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1906. Ára tagoknak 20 K, nem tagoknak 40 K.
ERDÉSZETI RENDELETÉK TÁRA. 1880—1884. (I—IV.) és az 1885—89. (V—IX.)
évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron
visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892. (XII.) és 1899. (XIX.)
évfolyam.

Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 20 fill., nem tagoknak
2 K. 40 fill.

Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.

Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.

Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.

Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K 40 fill.

Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.

Az 1901—1903. (XXI—XXIII.) évfolyam ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 5 K.

Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.

Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., másoknak 1 K.

Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 50 f.

Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén
bérmentve küldetnek.

TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem
tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)

A LEGELŐERDŐK. Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok
1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill.
nem tagoknak 2 K 40 f. 55 f. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.

A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE. Írták: Belházy J., Szécsi Zs. és
Illés N. négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak füzve 9 K, kötve 13 K.

HAZÁNK HÁZI FAIPARA. Irta: Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedők-
nek 1 K 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

A BÜKKTÚZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta:
Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill.
küldendő.

A KÜLFÖLDI FANEMEKI MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára
tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K. Bérmentesítésre
45 fill. küldendő.

(SZÁMTAN.) Erdőőrök részére Irta: Béky Albert. Ára tagoknak 1 K 50 f, mások-
nak 2 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f küldendő.

ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.

ERDÉSZETI GÉPTAN. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K, másoknak 5 K.

O FELSŐGE NAGY FÉNYNYOMATU ARCZKÉPE. Ára tagoknak 7 K, nem
tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.

Népszerű nyelven írt művek, melyek min. a t. megrendelők árúkon kívül,
egyenként 45 fill. postaköltséget beküldenek, bérmentve küldhetők:

AZ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 2 K.

NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NOVENYTAN. I. füzet. Spórák növények. Elfogyott
— II. f. Mohok, edényes virágtalanok, tülevéltek. Ára 2 K. III. füzet. Magházak

— IV. füzet. Növények. Ára 3 K.
— V. füzet. Növények. Ára 3 K.
— VI. füzet. Növények. Ára 3 K.
— VII. füzet. Növények. Ára 3 K.
— VIII. füzet. Növények. Ára 3 K.
— IX. füzet. Növények. Ára 3 K.
— X. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XI. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XII. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XIII. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XIV. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XV. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XVI. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XVII. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XVIII. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XIX. füzet. Növények. Ára 3 K.
— XX. füzet. Növények. Ára 3 K.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél és Fekete Lajos ny. min. tanácsos urnál (Selmeczbánya), mint szerzőnél egyaránt megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők, ha az egyesületnél rendelik meg azokat, 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Ára 12 K, ill. 9 K.
ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiadás. Ára 6 K, ill. 4 50 K.
ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN, Ára 4 K, ill. 3 K.
A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 1 K 20 fill., ill. 90 fill.
ERDŐBECSLÉSTAN. II. kiadás. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8 K, ill. 6 K.

„AZ ERDŐ” kiadóhivatalában.

Budapest, IV. Egyetem-utca, Franklin Társulatnál megrendelhető „AZ ERDŐ” cz. erd. és vad. szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére. Előfizetési ára egész évre 4 K. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Szerkesztik: Sugár Károly és Balogh Ernő m. kir. erdőmesterek.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.
A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatónak 2 K). Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).
A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor (Nagy-Károly). Ára tagoknak 4 K 80 fill., másoknak 6 K.

Egyebüttl megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette; dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földművelésügyi miniszterium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.
A BÜKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.
AZ ERDŐHASZNALATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmeczbánya.)
ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.
ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K 40 f.
ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.
BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TARA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott.) Ára 1 K.
ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K 20 fill.
Megrendelhetők a földművelésügyi miniszteriumnál Budapest.
TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herczeg erdőrendezőse (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.
AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő. Ára 50 f. Megrendelhető a földművelésügyi miniszteriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Múzeum-körút 2. szám.

KEDVEZMÉNY. Dr. Farkas Márton vizgyógyintézetének (Budapest, V., Báthory-u. 3. sz.) hévizi iszapkezelési osztályában az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 35% árkedvezményben részesülnek.